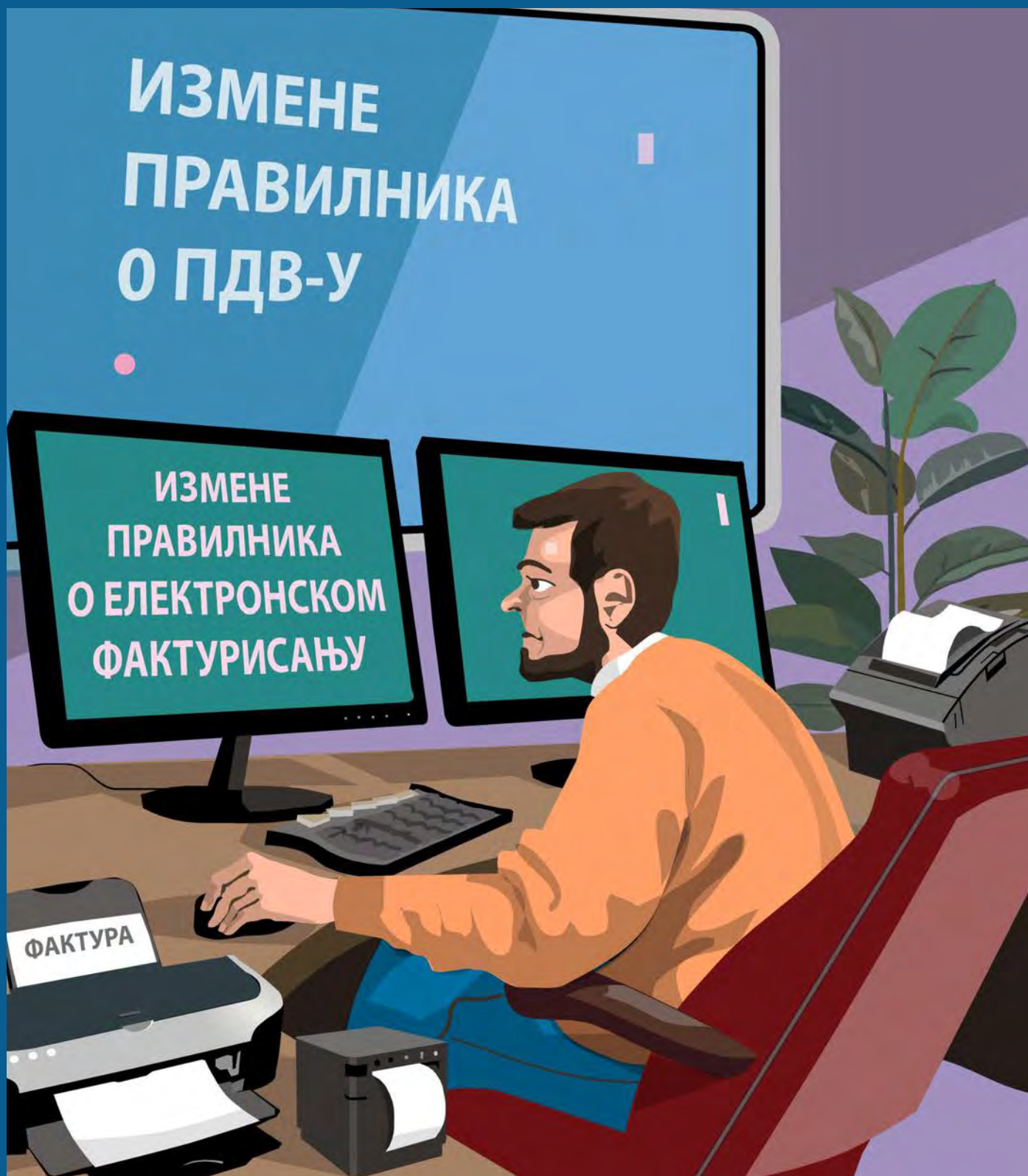

ПОСЛОВНИ САВЕТНИК

ЧАСОПИС ЗА РАЧУНОВОДСТВО, ФИНАНСИЈЕ И ПОРЕЗЕ

септембар 2024 / број 93

9/2024

Србија - Влагифор, водоград Гостиље

ДИВНА

Здравствена Вода Србије

Дивна вода стиже до нас право са извора у најкраћем могућем року. Кад је пијемо, осећамо се као да стојимо у најлепшој природи, док се у позадини чује тихи жубор, који смирује и опоравља. Дивна вода нас поново повезује са природом, али и са нама самима.

Све Дивна воде су висококвалитетне и извиру на местима нетакнуте природе. Изворног квалитета и свеже, доспевају у чашу Корисника после само неколико дана од пуњења на извору. Могу се конзумирати свакодневно и у неограниченим количинама.

Свака од њих је другачија и на неки посебан начин благотворно делује на људски организам.

Преплатите се на неки од наших повољних пакета за правна лица или домаћинства и уживајте у здравом и свежој води на послу или код куће!

www.divnavoda.rs

ЦЕНТАР ЗА ВРТУ О ДИВНИМ КОРИСНИЦИМА
0800 111 111

ПОСЛОВНИ САВЕТНИК

ISSN 2560-3221

Година VIII, број 93,
СЕПТЕМБАР 2024.**Оснивач и издавач:**

ИНГ-ПРО

Издавачко-графичко д.о.о.

Београд, Веле Нигринове 16а

За оснивача и издавача:

Горан Грчић и Владимир Здјелар

Главни и одговорни уредник:

Др Маријана Жиравец Младеновић

Аутори чланака у овом броју су:

мр Андријана Ивић, саветник за порезе и рачуноводство у редакцији часописа „Пословни саветник“;

мр Жељко Албанези;

др Маријана Жиравец Младеновић, главни и одговорни уредник часописа „Пословни саветник“;

дипл. екон. Тања Ђелкапић,

самостални саветник у Министарству финансија.

Технички уредник:

Милена Станковић

Лектура:

Милица Радованчев

Графичка припрема:

Мирослав Арамбашевић

Штампа:

Марго-арт, Београд

Редакција:

Веле Нигринове 16а, 11000 Београд

тел: +381 11 2836 890

факс: +381 11 2836 474

имејл: urednik@ingpro.rs

СIP - Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд
657

ПОСЛОВНИ саветник : часопис за рачуноводство, финансије и порезе / главни и одговорни уредник Маријана Жиравец Младеновић. - Год. 1, бр. 1 (јан. 2017)- . - Београд : ИНГ-ПРО, 2017- (Београд : Digital art). - 30 cm

Месечно. - Друго издање на другом медијуму:

Пословни саветник (Online) = ISSN 2560-3825

ISSN 2560-3221 = Пословни саветник

COBISS.SR-ID 228469260

Часопис можете поручити телефоном:
011/2836-820, 2836-821, 2836-822
или имејлом: office@ingpro.rs

Уводна реч уредника

Леп је и лењ августовски дан. Није притисла тропска жега, па је Марица одлучила да мало изађе из канцеларије и попије кафу у дворишту. Како ју је угледао да иде са тацном, Милутин је стишао транзистор, изашао из канала и задовољно се сместио у гарнитуру за седење.

„Маре, јеси видела на Фејсу како се Цица сликала на мору?“

„Нисам, јер сам укинула све друштвене мреже“, лагано одговара Марица док сипа кафу.

„Не могу да верујем“, зачуди се Милутин, „па ти си стално зурила у објаве што искачу нон-стоп са оних твојих рачуноводствених група.“

„Јесам, али више нећу, јер ми је стреса, фрке и панике довољно из реалности свакодневнице, па макар од имагинарног да се спасем. Све нека хистерија, а вртимо се углавном око исправљања грешака и ужасавања од измена у прописима. Јес' да стварно смарају и ова пискарала са овим евиденцијама у СЕФ-у, па још да би експеримент успео, а у нади да пацијент не липше, мењају се и евиденције ПДВ-а. Па кад ми на то још у групи искочи објава у којој неко каже да је у паклу, јер како ће ово да по'вата, ја онда почнем да се пушим јер се уплашим да сам нешто пропустила и превидела.“

„То је моја Марица“, поносно ће Милутин, „промене су ту да их пригрлимо и савладамо, а нису повод за таблете за смирење!“

„Ма јок, Милутине, није у питању твоја филозофија узрочне везе између промена и напретка, ја сам веселицу јутрос већ попила да изгурам дан, већ филтрирање стреса. Читам информације из часописа о изменама Правилника о ПДВ-у и Правилника о електронском фактурисању, па како иде текст, а мене развесели оно 'прецизирано, другим чланом се одређује, али суштински радимо као и до сада' или 'у овом делу није било измена'. Има и нових ствари, неко докон се сетио да једно поље замени са 12 нових, а све опет да прикаже исту суштину. Али то ће мој драги дечак што одржава софтвер све да убаци у програм, па кад књижим, а ја како задам ПОПДВ поље, тако задам и набодем једно од тих 12 поља. А и ова евиденција претходног пореза не чини ми се ништа страшно – мало пресликали ПОПДВ, па још зашиберили са додацима, нек се нађе још који податак екстра, а опет доста података ће систем аутоматски да повуче. А до 10. октобра кад ову евиденцију будемо правили по први пут, ако је не сажваћем, онда боље да ни не радим.“

Не разуме Милутин о каквим пољима Марица говори, али није ни важно да њему буде јасно, важно да је она мирна, па вади телефон из џепа и нешто тражи: „А да видиш Цацу и залазак сунца?“

Марица сркну гутљај кафе, па се нагну ка Милутину да боље види: „Леп је слика, ал' се мало угојила, јел' да?“

Није Милутин обраћао пажњу на то, већ се дивео заласку сунца и морској пучини, али је, за сваки случај, потврдио главом Маричин коментар.

Ваша Маријана

АКТУЕЛНА ТЕМА

Измене и допуне Правилника о ПДВ-у од 1. септембра 2024. године	6
1 Услови за смањење обрачуног ПДВ-а због накнадног смањења основице, када је порески дужник прималац добара или услуга	6
2 Смањење аванса и услови за смањење обрачуног ПДВ-а због накнадног смањења аванса	7
3 Испуњеност услова за пореско ослобођење са правом на одбитак у делу који се односи на издавање рачуна	8
4 Испуњеност услова за пореско ослобођење са правом на одбитак у делу који се односи на оверу рачуна од стране царинског органа	10
5 Измене неких правила за издавање рачуна и нека нова правила	11
5.1 Брисан члан 165: Авансни рачун увек се издаје без обзира на то када је промет за који је аванс плаћен реализован	11
5.2 Издавање документа о измени основице/накнаде и документа о смањењу аванса	11
5.3 Ако после авансног плаћања дође до промене пореског дужника не сторнира се издати авансни рачун	13
5.4 Рачун за више промета извршених истог дана истом купцу	13
5.5 За промет објеката, економски дељивих целина у оквиру објеката и власничких удела на тим добрима издаје се посебан рачун	13
5.6 Издавање рачуна, односно електронске фактуре за више појединачних испорука добара односно услуга (тзв. сукцесивне испоруке добара односно услуга)	14
5.7 Интерни рачун	17
5.8 Могућност сторнирања свих врста рачуна	19
6 Садржина и начин вођења ПДВ евиденција	19
6.1 Смањење аванса	20
6.2 Камата на депозите по виђењу	20
6.3 Измене у општој евиденцији ПДВ-а	21
6.4 Измене у посебним евиденцијама ПДВ-а	26
7 Измене и допуне у вези са исказивањем података у образцу ПОПДВ	27
7.1 Исказивање података у пољу 3.6 – Смањење основице, односно ПДВ	28
7.2 Исказивање података о основици и ПДВ-у по основу набавки/промета којима је претходило авансно плаћање	28
7.3 Смањење аванса: правила за унос у образац ПОПДВ	30
7.4 Начин исказивања података о сторнираним документима у образцу ПОПДВ	30

ЕЛЕКТРОНСКО ФАКТУРИСАЊЕ

Измене Правилника о електронском фактурисању: статус субјекта, измена пореских категорија	35
1 Статус субјекта и порески период	35
2 Минимална садржина електронске фактуре	37
3 Нове пореске категорије и обавеза издавања посебне електронске фактуре за промет грађевинских објеката	37
4 Поље за унос броја отпремнице у електронској фактури	39
Електронско евидентирање ПРЕТХОДНОГ пореза у СЕФ-у	39
1 Рок за евидентирање претходног пореза	40
2 Предмет евидентирања и обвезници	40
3 Начин уноса података – делом аутоматски, а делом од стране корисника	40
Подаци који се аутоматски уносе	41
4 Начин корекције претходног пореза	43
5 Садржина Евиденције претходног пореза	43

Део 1: Набавка добара и услуга у Републици Србији од обвезника ПДВ-а – промет за који је порески дужник испоручилац добара, односно пружалац услуга.....	43
Део 2: Набавка добара и услуга у Републици Србији – промет за који је порески дужник прималац добара, односно услуга.....	51
Део 3: ПДВ за увоз/допремање добара стављених у слободан промет у складу са царинским прописима.....	57
Део 4: ПДВ надокнада плаћена пољопривреднику, укључујући и повећање.....	58
Део 5: Исправке одбитка претходног пореза.....	58
6 Статус Евиденције претходног пореза.....	60
Измене у Појединачној евиденцији ПДВ-а у СЕФ-у од 1. септембра 2024. године.....	61
1 Рок за евидентирање обрачуна ПДВ-а у СЕФ-у.....	62
2 Промет: Испорука.....	63
2.1 Тип документа <i>фактура</i>	64
2.2 Тип документа <i>авансна фактура</i>	65
2.3 Тип документа <i>документ о повећању</i>	66
2.4 Тип документа <i>документ о смањењу</i>	67
3 Промет: Набавка.....	69
3.1 Основ одабира документа: <i>ипромет</i>	71
3.2 Основ одабира документа: <i>аванс</i>	72
3.3 Основ одабира документа: <i>повећање</i>	73
3.4 Основ одабира документа: <i>смањење</i>	76
Измене у Збирној евиденцији ПДВ-а у СЕФ-у од 1. септембра 2024. године.....	81
1 Рок за евидентирање обрачуна ПДВ-а у СЕФ-у.....	83
2 Аванс за промет.....	84
3 Промет уз накнаду.....	84
4 Промет без накнаде.....	87
5 Посебни поступци опорезивања.....	88
Примери исказивања у Збирној евиденцији у вези са половним добрима.....	89
Примери исказивања у Збирној евиденцији у вези са јединственим туристичким услугама.....	91
6 Повећање/смањење основице.....	93
6.1 Измењена правила о исказивању смањења основице и ПДВ-а за испоруке.....	93
6.2 Корекција евидентираних обрачуна ПДВ-а.....	94
6.3 Измена основице утврђене проценом.....	95
6.4 Повећање/смањење основице, односно ПДВ-а – порески дужник ИСПОРУЧИЛАЦ.....	95
6.5 Повећање/смањење основице, односно ПДВ-а – порески дужник ПРИМАЛАЦ.....	102
7 Сторнирање.....	105
7.1 Сторнирање – порески дужник ИСПОРУЧИЛАЦ.....	105
7.2 Сторнирање – порески дужник ПРИМАЛАЦ.....	106
Измене у секцији „Датум обрачуна ПДВ“ електронских фактура.....	108
1 Измена за тип документа <i>фактура</i>	108
2 Измене за тип документа <i>авансна фактура</i>	108
3 Измене за тип документа <i>документ о повећању</i>	108
4 Измене за тип документа <i>документ о смањењу</i>	109

Формална исправност рачуна као услов за остваривање права на одбитак претходног пореза и околности које не представљају основ за оспоравање права на одбитак претходног пореза	110
1 Подаци о издаваоцу или примаоцу рачуна.....	113
1.1 Назив издаваоца/примаоца	113
1.2 Адреса издаваоца/примаоца	116
1.3 ПИБ издаваоца/примаоца	118
1.4 Врста и количина испоручених добара, односно врста и обим услуга	118
1.5 Основ за авансно плаћање.....	120
2 Елементи електронске фактуре који НИСУ обавезни елементи рачуна у смислу Закона о ПДВ-у	121
Исправка одбитка претходног пореза за опрему и објекте за вршење делатности	122
1 Шта се сматра опремом и објектима за вршење делатности, односно улагањем у сопствене и туђе објекте?	123
1.1 Опрема за вршење делатности	123
1.2 Објекти за вршење делатности	123
1.3 Улагање у објекте.....	124
2 Рачунање рока	124
2.1 Објекти и опрема који никада нису активирани – стављени у употребу	126
2.2 Више различитих радова у оквиру истог улагања у објекте за вршење делатности.....	126
3 Начин спровођења исправке одбитка претходног пореза.....	126
4 Када не постоји обавеза да се изврши исправка одбитка претходног пореза?.....	127
Исправка одбитка претходног пореза по одлуци пореског односно царинског органа.....	130
1 Утврђивање обавезе, односно исправка одбитка претходног пореза по одлуци/решењу пореског органа.....	130
1.1 Поступак контроле спроведен код лица које је извршило промет	130
1.2 Поступак контроле спроведен код лица којем је промет извршен, а које је погрешно себе одредило као пореског дужника за тај промет.....	131
2 Измена основице за ПДВ приликом увоза и исправка одбитка претходног пореза	133
2.1 Смањење основице за ПДВ за увоз добара	134
2.2 Повећање основице за ПДВ за увоз добара	136
Накнадно стицање права на одбитак претходног пореза	138
1 Набавка опреме и објеката за вршење делатности	138
2 Набавка добара, осим опреме и објеката за вршење делатности.....	142
Наставак обављања самосталне делатности предузетника након пензионисања	146
1 Захтев за старосну пензију и пословање предузетника.....	147
2 Пореске обавезе лица које као старосни пензионер обавља самосталну делатност – предузетник.....	148
3 Да ли инвалидски и породични пензионери могу да наставе обављање самосталне делатности?.....	148
3.1 Инвалидски пензионери.....	148
3.2 Породични пензионери	149
4 Колико дуго предузетник може да обавља делатност из пензије?.....	150
5 Поновно одређивање пензије предузетнику на основу накнадног осигурања	150
6 Остале напомене	151
Означивање промета грађевинских објеката у фискалном рачуну	152

ЗАРАДЕ

Опорезивање других и осталих прихода физичких лица – од прикупљања и продаје секундарних сировина, од продаје пољопривредних и шумских производа и услуга, спортиста и спортских стручњака, од добитака од игара на срећу, од осигурања лица, стечајних управника, судских вештака, судија поротника, судских вештака, народних посланика и одборника, од пружања угоститељских услуга	153
1 Опорезивање прихода физичких лица од прикупљања и продаје секундарних сировина	153
1.1 Пореске обавезе	153
1.2 Примена прописа о ПДВ-у	154
1.3 Потребно је разликовати „продају секундарних сировина“ од „продаје личне имовине“ физичког лица	155
2 Опорезивање прихода физичких лица од продаје пољопривредних и шумских производа и услуга	155
2.1 Пореске обавезе	156
2.2 Примена прописа о ПДВ-у	158
3 Опорезивање прихода спортиста и спортских стручњака	158
3.1 Приходи спортиста и спортских стручњака	159
3.2 Пореске обавезе	159
3.3 Исплата хранарине спортистима	161
4 Опорезивање добитака од игара на срећу	162
5 Опорезивање прихода од осигурања лица	163
6 Опорезивања примања стечајних управника, судских вештака, судија поротника, судских тумача и народних посланика и одборника	163
7 Опорезивање прихода по основу пружања угоститељских услуга	165
7.1 Ко је обвезник пореза	165
7.2 Подношење пореске пријаве	166
7.3 Како се утврђује порез на приход од угоститељских услуга?	166
7.4 Плаћање пореза	167

СТАТИСТИКА

Календар пореских и других обавеза за септембар 2024. године	168
Актуелни статистички подаци на дан 26. 8. 2024. године	172
1 Просечна месечна зарада по запосленом	172
2 Доприноси за социјално осигурање	172
2.1 Стопе доприноса	172
2.2 Најнижа месечна основица за обрачун доприноса	172
2.3 Највиша основица за обрачун доприноса	172
3 Минимална зарада	172
4 Износ учешћа у финансирању зарада особа са инвалидитетом	172
5 Индекс потрошачких цена	173
6 Законске камате	173
6.1 Годишња камата за неблагоприятно плаћене јавне приходе	173
6.2 Годишња законска затезна камата	173
7 Накнаде трошкова и друга примања запослених	174

Измене и допуне Правилника о ПДВ-у од 1. септембра 2024. године

У петак, 2. августа 2024. године, у „Службеном гласнику РС“ бр. 65/2024 објављен је Правилник о изменама и допунама Правилника о порезу на додату вредност.

Најважније измене и допуне Правилника о порезу на додату вредност односе се на:

- промену услова за смањење обрачуног ПДВ-а због накнадног смањења основице, када је порески дужник прималац добара или услуга;
- сходну примену одредаба о накнадном смањењу основице на смањење аванса;
- услове за пореско ослобођење са правом на одбитак претходног пореза у делу који се односи на издавање рачуна – прописан је рок за издавање рачуна (на пример, за услугу превоза у вези са извозом добара);
- услове за пореско ослобођење са правом на одбитак претходног пореза у делу који се односи на оверу рачуна од стране царинског органа (на пример, за унос добара у слободну зону);
- нека правила за издавање рачуна, с тим што су прописана и нека нова правила (документ о измени основице, издавање рачуна, односно електронске фактуре за више појединачних испорука добара односно услуга, посебни рачуни за промет објеката итд.);
- рок у ком је порески дужник дужан да сачини интерни рачун, при чему је проширен обухват трансакција по основу којих се сачињава интерни рачун;
- нове и детаљније податке у евиденцијама ПДВ-а које су обвезници дужни да воде;
- нова правила исказивања у обрасцу ПОПДВ за неке податке, док су нека постојећа правила само прецизирана.

Измене су значајним делом извршене као последица усаглашавања са прописима из области електронског фактурисања.

У складу са чланом 29. Правилника о изменама и допунама Правилника о порезу на додату

вредност, наведени правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије“, а примењиваће се од 1. септембра 2024. године, осим одредаба које се односе на исказивање података у обрасцу ПОПДВ, које ће се примењивати почев од подношења пореских пријава за пореске периоде који почињу после 31. августа 2024. године (то је септембар за месечне обвезнике, односно период октобар–децембар за тромесечне обвезнике).

1 Услови за смањење обрачуног ПДВ-а због накнадног смањења основице, када је порески дужник прималац добара или услуга

У складу са измењеним чланом 54. став 1. Правилника о порезу на додату вредност („Сл. гласник РС“ бр. 37/2021... и 65/2024 – даље: Правилник о ПДВ-у), ако се основица за опорезиви промет добара или услуга, који је извршио обвезник ПДВ-а, односно страном лице које није обвезник ПДВ-а у Републици Србији, накнадно смањи, прималац добара или услуга који је порески дужник за тај промет може да смањи износ обрачуног ПДВ-а ако:

- сачинио је интерни рачун и
- исправио је одбитак претходног пореза, у складу са наведеним правилником.

Дакле, услов за умањење ПДВ обавезе за примаоца добара односно услуга, који има право на одбитак претходног пореза по основу примљеног промета, није више поседовање документа о смањењу који је издало лице које је промет извршило том пореском дужнику.

Новина је такође да по основу накнадног смањења основице постоји обавеза сачињавања интерног рачуна из члана 196. Правилника о ПДВ-у, што је ближе појашњено у наредним поглављима овог чланка.

С обзиром на то да нормe из Правилника о ПДВ-у у вези са исказивањем податка о смањењу односно повећању ПДВ-а до којег долази услед сторнирања авансног рачуна, односно сторнирања документа о смањењу аванса нису прецизне, основано је да се тумачи да податак о смањењу ПДВ-а услед сторнирања авансног рачуна може да се искаже и у пољу 8а.5 обрасца ПОПДВ, а податак о повећању ПДВ-а услед сторнирања документа о смањењу аванса у пољу 8а.4 обрасца ПОПДВ.

Ипак, додатни аргумент за исказивање:

- смањења претходног пореза по основу сторнирања авансног рачуна у пољу 8е.4 налази се у одредбама члана 220б став 2. тачка (8) Правилника о ПДВ-у, којима је прописано да општа евиденција ПДВ-а **која се односи на исправке одбитка претходног пореза – смањење** садржи податке о смањењу претходног пореза по основу **друге промене која доводи до смањења одбитка претходног пореза (нпр. сторнирање авансног рачуна);**
- повећања претходног пореза по основу сторнирања документа о смањењу аванса у пољу 8е.3 налази се у одредбама члана 220б став 1. тачка (6) Правилника о ПДВ-у, којима је прописано да општа евиденција ПДВ-а **која се односи на исправке одбитка претходног пореза – повећање** садржи податке о повећању претходног пореза по основу **друге промене која доводи до повећања одбитка претходног пореза (нпр. сторнирање документа о смањењу аванса).**

7.4.5 Сторнирање рачуна/документа по основу трансакција за које не постоји обавеза обрачунавања ПДВ-а у обрасцу ПОПДВ

У складу са чланом 255а став 6. Правилника о ПДВ-у, у случају сторнирања документа који се односе на промет добара и услуга за који не постоји обавеза обрачунавања ПДВ-а у складу са Законом, и то:

- 1) **рачуна за промет добара и услуга за који не постоји обавеза обрачунавања ПДВ-а у складу са Законом и документа о повећању** – смањује се износ накнаде;
- 2) **авансног рачуна за промет добара и услуга за који не постоји обавеза обрачунавања ПДВ-а у складу са Законом** – не смањује се износ накнаде по основу аванса;
- 3) **документа о смањењу за промет добара и услуга за који не постоји обавеза обрачунавања ПДВ-а у складу са Законом** – повећава се износ накнаде;
- 4) **документа о смањењу аванса** – не повећава се износ накнаде по основу аванса.

Иако одредба није прецизно написана, податке о сторнираним документима у којима није обрачунат ПДВ исказује и издавалац и прималац документа (када добије информацију да је сторниран рачун).

ПС

Електронски часопис ПОСЛОВНИ САВЕТНИК

Часопис „ПОСЛОВНИ САВЕТНИК” представља издање са стручним ауторским текстовима из области рачуноводства и пореза. Наменен је, пре свега, финансијским и рачуноводственим службама у приватном сектору, рачуноводственим агенцијама и сл.

Од рубрика у часопису издавамо: Рачуноводство, Порези, Зараде, плате и друга примања, Радни односи, Пословне финансије, Статистика и остале области.

Тренутно се у издању налази преко 1.800 чланака, при чему у току године излази 12 бројева.

Чланци из свих досадашњих бројева доступни су у е-часопису, с тим што им се приступа у оквиру издања Прописи.нет, а повезани су са релевантним прописима.

За препоруке и групе информације пишите нам на: office@ingpro.rs или нас позовите на: 011/2836-820, 2836-821, 2836-822.

Измене Правилника о електронском фактурисању: статус субјекта, измена пореских категорија

У „Службеном гласнику РС” бр. 65/2024 објављен је Правилник о изменама и допунама Правилника о електронском фактурисању. У складу са чланом 16. Правилника о изменама и допунама Правилника о електронском фактурисању, наведени правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”, а примењиваће се од 1. септембра 2024. године, осим одредаба које се односе на електронско евидентирање претходног пореза, које ће се примењивати за пореске периоде одређене законом којим се уређује порез на додату вредност, који почињу после 31. августа 2024. године.

Најзначајније измене и допуне односе се на:

- обавезу опредељивања за статус субјекта у погледу тога да ли је обвезник ПДВ-а или не, као и одређивања пореског периода у СЕФ-у у оквиру „Детаља компаније”;
- постојеће категорије S и АЕ, које се раздвајају на две категорије за сваку пореску стопу – S10 и S20, односно АЕ10 и АЕ20;
- обавезу издавања посебне електронске фактуре за промет грађевинских објеката;
- бројне измене појединачне и збирне евиденције ПДВ-а и нов начин евидентирања података о смањењу и повећању основице и ПДВ-а по основу накнадне измене основице и ПДВ-а и по основу сторнирања е-фактуре или другог документа;
- начин евидентирања претходног пореза и садржину евиденције претходног пореза.

У овом чланку анализирани су измене које се односе на електронско фактурисање, док су измене у евиденцијама обрачуна ПДВ-а, као и начин евидентирања претходног пореза, појашњени у посебним чланцима у овом броју часописа.

1 Статус субјекта и порески период

У складу са новододатим чланом 9а став 1. Правилника о електронском фактурисању („Сл. гласник РС” бр. 47/2023, 116/2023 и 65/2024 – даље: Правилник), у Систему електронских фактура корисник тог система може да одреди статус субјекта на следећи начин:

- 1) обвезник ПДВ-а – ако је субјект обвезник ПДВ-а у складу са ЗПДВ;
- 2) није обвезник ПДВ-а – ако субјект није обвезник ПДВ-а у складу са ЗПДВ.

Субјект који има статус обвезника ПДВ-а опредељује се за порески период за који подноси пореску пријаву ПДВ-а у складу са ЗПДВ, и то:

- 1) календарски месец или
- 2) календарско тромесечје, у складу са чланом 9а став 2. Правилника.

Ставовима 3. и 4. поменутог члана додатно је прописано да, ако више корисника СЕФ-а послује под истим ПИБ-ом, законски заступник пореског обвезника обавештава централног информационог посредника који од тих корисника може да одреди статус субјекта. Ако дође до промене статуса субјекта, односно промене пореског периода, корисник СЕФ-а усклађује статус субјекта, односно порески период са том изменом.

Додатна појашњења могу се пронаћи и на стр. 213 ажурираног Интерног техничког упутства – верзија од 22.08.2024, које је објављено на сајту www.efaktura.gov.rs.

У одељак „Детаљи компаније” дата је могућност да корисници (субјекти) који имају улогу „администратор” подесе опцију „Статус субјекта” и опцију „Порески период”.

на о ПДВ-у фактуре се издају са пореском категоријом Е и шифром основа ПДВ-РС-25-2-3.

4 Поље за унос броја отпремнице у електронској фактури

У члану 15. став 2. Правилника прецизирано је да се као прилог уз електронску фактуру могу доставити и отпремнице и превозна документа. То не представља никакву посебну новину, с обзиром на то да је и до сада било могуће доставити поменути документа као прилог. При томе, ради се о могућности да се уз електронску фактуру приложи одређена документација која је од значаја за издаваоца, примаоца или друге заинтересоване стране, али то не значи да постоји обавеза достављања наведене документације као прилога уз електронску фактуру.

С тим у вези указујемо на то да недостављање прилога уз електронску фактуру не би требало да представља разлог за одбијање електронске фактуре (што се у пракси често дешава), јер електронска фактура није неисправна ако уз њу није достављен прилог (прилози могу да се доставе и на друге начине, изван СЕФ-а).

У вези са наведеним важно је напоменути да је изменама у СЕФ-у (верзија 3.8) на страници „Продаја” имплементирана могућност уноса броја отпремнице приликом креирања фактуре на корисничком интерфејсу, као и приказа броја отпремнице на корисничком интерфејсу, који је унет и отпремљен путем XML датотеке.

Могућност уноса броја отпремнице на корисничком интерфејсу имплементирана је само за тип документа *фактура*. У једној фактури омогућен је унос једног броја или више бројева отпремнице. Уколико је број отпремнице наведен, биће видљив и на спољном приказу фактуре (ПДФ).

Др Маријана Жиравац Младеновић, главни и одговорни уредник часописа „Пословни саветник”

Електронско евидентирање ПРЕТХОДНОГ пореза у СЕФ-у

Евидентирање претходног пореза у СЕФ-у, као и корекција евидентираних претходног пореза, вршиће се преко посебног интерфејса, тј. одељка „Евиденција претходног пореза”, у складу са одредбама чл. 28а, 28б, 28в, 28г и 28д Правилника о електронском фактурисању („Сл. гласник РС” бр. 47/2023, 116/2023 и 65/2024 – даље: Правилник).

Подсећамо на то да је последњим изменама и допунама Закона о електронском фактурисању („Сл. гласник РС” бр. 44/2021, 129/2021, 138/2022 и 92/2023 – даље: Закон), које су спроведене у октобру 2023, а ступиле на снагу 4. новембра 2023. године, између осталог, прописана и обавеза еви-

дентирања претходног пореза у СЕФ-у (члан 4а Закона).

Наведене одредбе Закона примењују се почев од пореског периода који почиње након 31. августа 2024. године, што значи:

- **за месечне обвезнике почев од пореског периода септембар 2024. године** (за који се евидентирање врши до 10. октобра 2024. године), односно
- **за тромесечне обвезнике почев од пореског периода октобар–децембар 2024. године** (за који се евидентирање врши до 10. јануара 2025. године).

Може се приметити да подаци који се исказују у овом делу Евиденције претходног пореза у нај-

већој мери одговарају подацима који се исказују у пољу 8е.4 обрасца ПОПДВ.

Део 5. Исправке одбитка претходног пореза	
5.2 Исправка одбитка претходног пореза – смањење	
Основ	Износ
Престанак услова за остваривање права на одбитак претходног пореза за опрему и објекте за вршење делатности, односно улагања у објекте за вршење делатности	
Одлука пореског органа	
Смањења сразмерног пореског одбитка у последњем пореском периоду календарске године или последњем пореском периоду	
Подношење захтева за брисање из евиденције обвезника ПДВ-а	
Одлука царинског органа на основу које долази до смањења ПДВ-а	
Смањење ПДВ надокнаде плаћене пољопривреднику	
Други основ (нпр. сторнирање)	

Како се ради о подацима за које је и новододатим чланом 220б став 2. Правилника о ПДВ-у прописано да се воде у склопу Опште евиденција ПДВ-а, додатна појашњења у вези са појединим основама за исказивање смањења претходног пореза у евиденцији претходног пореза дата су у чланку „Измене и допуне Правилника о ПДВ-у од 1. септембра 2024. године” у овом броју часописа.

6 Статус Евиденције претходног пореза

У складу са чланом 28д Правилника евиденција претходног пореза може да има статус „евидентирано” и „кориговано”. Евиденцији претходног пореза додељује се статус „евидентирано” по извршеном електронском евидентирању претходног пореза, односно статус „кориговано” ако је корисник СЕФ-а кориговао исказане податке.

ПС

Електронски часопис **ЛЕГЕ АРТИС – ПРОПИСИ У ПРАКСИ**

Часопис „Lege Artis – ПРОПИСИ У ПРАКСИ”, електронско издање, са стручним ауторским текстовима, већ дужи низ година незаобилазни је саветник и дневни пратилац у свачијем пословању. Намењен је, пре свега, правним службама у јавном и приватном сектору, привредним субјектима, установама, адвокатским канцеларијама итд.

Од области у часопису издвајамо: Јавне набавке и буџети, Грађанско право, Кривично и прекршајно право, Образовање, Планирање, изградња, становање, Привредно право, Радно право, Управно право, Здравствене установе, здравствена заштита и здравствено осигурање и друге области, као и сталне рубрике „Портал читалаца”, „Календар правних аката” и „Регистар прописа”.

Тренутно се у издању налази преко 1.800 чланака, при чему у току године излази 12 бројева.

Чланци из свих досадашњим бројева доступни су у е-часопису, с тим што им се приступа у оквиру издања Прописи. нет, а повезани су са релевантним прописима.

За препоруке и друге информације пишите нам на: office@ingpro.rs или нас позовите на: 011/2836-820, 2836-821, 2836-822.

Измене у Појединачној евиденцији ПДВ-а у СЕФ-у од 1. септембра 2024. године

Правилником о изменама и допунама Правилника о електронском фактурисању („Сл. гласник РС” бр. 65/2024), између осталог, прописане су новине које се односе на садржину Појединачне евиденције ПДВ-а, као и новине које се односе на начин исказивања података у тој евиденцији.

У складу са чланом 16. Правилника о изменама и допунама Правилника о електронском фактурисању, поменути правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”, а **примењиваће се од 1. септембра 2024. године**, осим одредаба које се односе на електронско евидентирање претходног пореза, које ће се примењивати за пореске периоде одређене законом којим се уређује порез на додату вредност, који почињу после 31. августа 2024. године.

Иако то прелазним одредбама Правилника није јасно прецизирано, измењена правила евидентирања обрачуна ПДВ-а у Појединачној и Збирној евиденцији ПДВ-а гласе:

- месечни обвезници ПДВ-а ће да примењују од пореског периода септембар 2024. године (најкасније до 10. октобра 2024.).
- тромесечни обвезници ПДВ-а ће да примењују од пореског периода октобар – децембар 2024. године (најкасније до 10. јануара 2025.).

Наведено потврђују и информације објављене 21. августа на сајту efaktura.gov.rs у документу „Корисничко упутство за електронско евидентирање обрачуна ПДВ”, у којем је на стр. 3 наведено да у зависности од тога да ли је потребно извршити електронско евидентирање обрачуна ПДВ-а **за пореске периоде који почињу пре, односно после 31. августа 2024.** корисник СЕФ-а бира одговарајућу опцију у менију: „Појединачна евиденција ПДВ-а до 1. септембра 2024” или „Појединачна евиденција ПДВ”.

Опцију „Појединачна евиденција ПДВ-а до 1. септембра 2024.” користе обвезници ПДВ-а за које је порески период:

- календарски месец – **закључно са пореским периодом август 2024. године;**
- календарско тромесечје – **закључно са трећим кварталом у 2024. години (1. јул – 30. септембар 2024. године).**

Опцију „Појединачна евиденција ПДВ-а” користе обвезници ПДВ-а за које је порески период:

- календарски месец – **почев од пореског периода септембар 2024. године;**
- календарско тромесечје – **почев од последњег квартала у 2024. години (1. октобар – 31. децембар 2024. године).**

Основна правила везана за евидентирање података у евиденцијама у СЕФ-у нису промењена. Другим речима, правила која прописују када се ПДВ евидентира у појединачној, а када у збирној евиденцији прописана су Законом о електронском фактурисању („Сл. гласник РС” бр. 44/2021, 129/2021, 138/2022 и 92/2023) и надаље се примењују.

С тим у вези неопходно је подсетити на то да се, у складу са чланом 4. став 4. Закона о електронском фактурисању, електронско евидентирање обрачуна пореза на додату вредност врши појединачно, по свакој обавези, исказивањем податка о основици, пореској стопи и обрачунатом порезу на додату вредност, и то за:

- 1) промет добара и услуга, укључујући и дати аванс, за који је прималац добара и услуга порески дужник у складу са законом којим се уређује порез на додату вредност;
- 2) промет добара и услуга који се врши уз накнаду обвезнику пореза на приход од самосталне делатности у смислу закона којим се уређује порез на доходак грађана и обвезнику пореза на добит

ЕЛЕКТРОНСКО ФАКТУРИСАЊЕ

3. Наручилац посла сачињава евиденцију претходног пореза за октобар 9. новембра, а по предметној трансакцији СЕФ (из појединачне евиденције која је систему доступна на дан који претходи евидентирању претходног пореза) **аутоматски повлачи податке о основици** и исказује их на следећи начин:

Назив поља	Опис	
Број евиденције претходног пореза	Нпр. 2/2024	
Година	2024.	
Порески период	Месечни	
Период	Октобар	
2.4 Смањење основице, односно ПДВ-а		
	Промет по стопи од 20%	Промет по стопи од 10%
Извори појединачна евиденција ПДВ-а:	Основица	Основица
Интерни рачун – страни лице		
Интерни рачун – обвезник ПДВ-а	50.000	
Укупно	50.000	
	ПДВ	ПДВ
Смањење претходног пореза	10.000	/

Податак о смањењу претходног пореза обвезник уноси сам.

4. С обзиром на то да је наручилац радова – порески дужник сачинио интерни рачун по основу смањења накнаде, као и да је извршио исправку претходног пореза по интерном обрачуна ПДВ-а, испуњени су услови за умањење обавезе за ПДВ, па обвезник у Збирну евиденцију ПДВ-а коју сачињава за порески период октобар 2024. године уноси:

Назив поља	Опис	
Број Збирне евиденције ПДВ-а	Нпр. 10/2024	
Година	2024.	
Порески период	Месечни	
	Октобар	
ПОВЕЋАЊЕ/СМАЊЕЊЕ ОСНОВИЦЕ, ОДНОСНО ПДВ-а – ПОРЕСКИ ДУЖНИК ПРИМАЛАЦ		
Смањење основице, односно ПДВ-а		
Смањење основице за промет по стопи од 20%	50.000	
Смањење ПДВ-а за промет по стопи од 20%	10.000	
Смањење основице за промет по стопи од 10%		
Смањење ПДВ-а за промет по стопи од 10%		
Смањење основице – аванс по стопи од 20%		
Смањење ПДВ-а – аванс по стопи од 20%		
Смањење основице – аванс по стопи од 10%		
Смањење ПДВ-а – аванс по стопи од 10%		

ПС

Измене у Збирној евиденцији ПДВ-а у СЕФ-у од 1. септембра 2024. године

Правилником о изменама и допунама Правилника о електронском фактурисању („Сл. гласник РС” бр. 65/2024), између осталог, прописане су новине које се односе на садржину Појединачне евиденције ПДВ-а, као и новине које се односе на начин исказивања података у тој евиденцији.

У складу са чланом 16. Правилника о изменама и допунама Правилника о електронском фактурисању, поменути правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”, а **примењиваће се од 1. септембра 2024. године**, осим одредаба које се односе на електронско евидентирање претходног пореза, које ће се примењивати за пореске периоде одређене законом којим се уређује порез на додату вредност, који почињу после 31. августа 2024. године.

Иако то прелазним одредбама Правилника није јасно прецизирано, измењена правила евидентирања обрачуна ПДВ-а у Појединачној и Збирној евиденцији ПДВ-а гласе:

- месечни обвезници ПДВ-а ће да примењују од пореског периода септембар 2024. године (најкасније до 10. октобра 2024.)
- тромесечни обвезници ПДВ-а ће да примењују од пореског периода октобар – децембар 2024. године (најкасније до 10. јануара 2025.)

Наведено потврђују и информације објављене 21. августа на сајту **efaktura.gov.rs** у документу „Корисничко упутство за електронско евидентирање обрачуна ПДВ”, у којем је на стр. 3 наведено да у зависности од тога да ли је потребно извршити електронско евидентирање обрачуна ПДВ-а **за пореске периоде који почињу пре, односно после 31. августа 2024**, корисник СЕФ-а бира одговарајућу опцију у менију: „Збирна евиденција ПДВ-а до 1. септембра 2024.” или „Збирна евиденција ПДВ-а”.

Опцију „Збирна евиденција ПДВ-а до 1. септембра 2024.” користе обвезници ПДВ-а за које је порески период:

- календарски месец – **закључно са пореским периодом август 2024. године**;
- календарско тромесечје – **закључно са трећим кварталом у 2024. години (1. јул – 30. септембар 2024. године)**.

Опцију „Збирна евиденција ПДВ” користе обвезници ПДВ-а за које је порески период:

- календарски месец – **почев од пореског периода септембар 2024. године**;
- календарско тромесечје – **почев од последњег квартала у 2024. години (1. октобар – 31. децембар 2024. године)**.

Основна правила везана за евидентирање података у евиденцијама СЕФ-у нису промењена. Другим речима, правила која прописују када се ПДВ евидентира у Појединачној, а када у Збирној евиденцији прописана су Законом о електронском фактурисању („Сл. гласник РС” бр. 44/2021, 129/2021, 138/2022 и 92/2023) и надаље се примењују.

Збирна евиденција ПДВ-а претрпела је значајне измене јер је обим података који се у њој исказују повећан.

Према непромењеним правилима, за сваки порески период исказују се подаци збирно у смислу да се **креира један документ Збирне евиденције ПДВ-а**, независно од чињенице да ли се исказују подаци у вези са једном или више трансакција. Уколико корисник СЕФ-а, порески дужник, није вршио трансакције у пореском периоду за које постоји обавеза евидентирања података у Збирној евиденцији ПДВ-а, не креира Збирну евиденцију ПДВ-а, односно не уноси податке за тај порески период.

истоврсних докумената који се не сматрају електронском фактуром, у Збирној евиденцији ПДВ-а исказују подаци о смањењу односно повећању основнице и ПДВ-а у одговарајућим пољима, за одговарајући порески период, у складу са тим правилником и прописима којима се уређује ПДВ.

С обзиром на то да одредбе члана 23. Правилника нису прецизне у смислу дефинисања који документи се сматрају „истоврсним са електронском фактуром”, тако је тешко недвосмислено и тумачити да ли се одредбе члана 23. Правилника примењују и у случају сторнирања интерног рачуна. При томе, према нашем мишљењу, основна претпоставка је да се поништава/сторнира онај интерни рачун који није ни требало да буде сачињен (најчешће у ситуацијама када је порески дужник погрешно опредељен, па је прималац добара односно услуга сачинио интерни рачун иако није требало јер није порески дужник), док се интерни рачун који садржи грешку исправља кориговањем истог (јер је одговорност пореског дужника – примаоца да исправно утврди основницу на коју обрачунава ПДВ).

С друге стране, има основа да се сторнира и интерни рачун који садржи грешку (аналогно правилима да се сторнирају издати рачуни који су неисправни, и издају исправни којима се ови претходни замењују), а да се затим сачини нови интерни рачун (исраван) којим се замењује претходно сторнирани.

С обзиром на наведено, и даље је отворено питање да ли у случају сторнирања интерног рачуна који није ни требало да буде сачињен обвезник:

- поништава последично и сачињену појединачну евиденцију ПДВ-а (у складу са чланом 28. став 3. Правилника, којим је прописано да, ако корисник СЕФ-а није требало да изврши електронско евидентирање обрачуна ПДВ-а, Збирна евиденција ПДВ-а, односно Појединачна евиденција ПДВ-а може да се поништи), или

- податке о смањењу основнице и ПДВ-а исказује у Збирној евиденцији ПДВ-а, у делу „Сторнирање”, за порески период у којем је извршио исправку одбитка претходног пореза, јер поступак у описаним околностима није прецизиран у прописима о електронском фактурисању.

У вези са наведеном недоумицом, у документу под називом „Корисничко упутство за електронско евидентирање обрачуна ПДВ” објављеном 21. августа на сајту efaktura.gov.rs, на стр. 6 наведено је:

„Не врши се поништавање Појединачне евиденције ПДВ-а уколико је извршено сторнирање документа на основу којег су унети подаци у Појединачну евиденцију ПДВ-а.”

7.2.1 Повећање основнице, односно ПДВ-а

Сторнирање – порески дужник прималац	
Повећање основнице, односно ПДВ-а	
Повећање основнице по стопи од 20%	
Повећање ПДВ-а по стопи од 20%	
Повећање основнице по стопи од 10%	
Повећање ПДВ-а по стопи од 10%	

7.2.2 Смањење основнице, односно ПДВ-а

Сторнирање – порески дужник прималац	
Смањење основнице, односно ПДВ-а	
Смањење основнице по стопи од 20%	
Смањење ПДВ-а по стопи од 20%	
Смањење основнице по стопи од 10%	
Смањење ПДВ-а по стопи од 10%	
Смањење основнице – аванс по стопи од 20%	
Смањење ПДВ-а – аванс по стопи од 20%	
Смањење основнице – аванс по стопи од 10%	
Смањење ПДВ-а – аванс по стопи од 10%	

ПС

WWW.PROPISI.NET

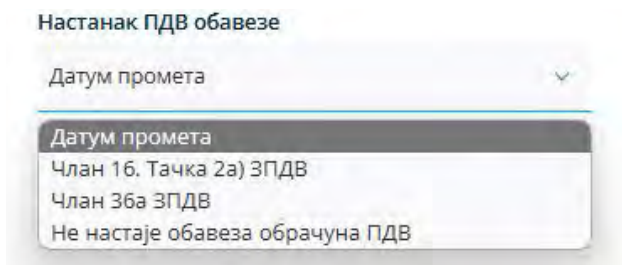
Измене у секцији „Датум обрачуна ПДВ“ електронских фактура

Почев од 17. августа 2024. године на продукционом окружењу Система електронских фактура, а у оквиру СЕФ 3.8 ажурирања, на корисничком интерфејсу назив секције „Датум обрачуна ПДВ“ мења се у „Настанак ПДВ обавезе“.

1 Измена за тип документа фактура

На корисничком интерфејсу, у секцији „Настанак ПДВ обавезе“, у падајућем менију корисник има следеће опције за одабир:

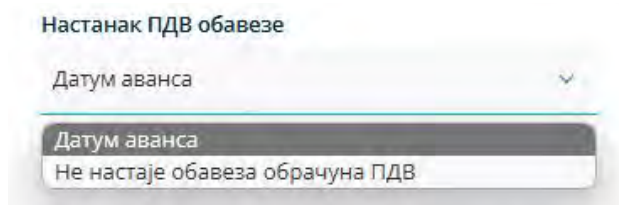
- „Датум промета“ – дан настанка ПДВ обавезе је датум промета;
- „Члан 16. тачка 2а) ЗПДВ“ – дан настанка ПДВ обавезе је датум издавања рачуна у складу са чланом 16. тачка 2а) ЗПДВ, при чему та опција одговара претходној опцији „Датум слања фактуре“, која је само преименована на корисничком интерфејсу;
- „Члан 36а ЗПДВ“ – дан настанка ПДВ обавезе је датум наплате, односно други датум у складу са чланом 36а ЗПДВ, с тим што ова опција одговара претходној опцији „ПДВ се обрачунава на дан плаћања“, која је само преименована на корисничком интерфејсу;
- „Не настаје обавеза обрачуна ПДВ,“ – за издаваоца фактуре не настаје обавеза обрачуна ПДВ-а (нпр. реч је о промету за који издавалац није порески дужник, промету за који је прописано пореско ослобођење и др.) – нова опција.

2 Измене за тип документа авансна фактура

На корисничком интерфејсу, у секцији „Настанак ПДВ обавезе“, у падајућем менију корисник има следеће опције за одабир:

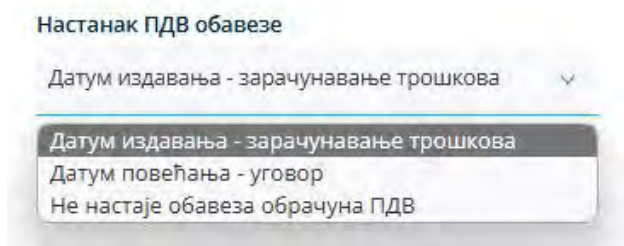
- „Датум аванса“ – дан настанка ПДВ обавезе је датум наплате аванса, при чему та опција одговара претходној опцији „ПДВ се обрачунава на дан плаћања“, тако да је само урађено преименовање на корисничком интерфејсу;
- „Не настаје обавеза обрачуна ПДВ“ – за издаваоца авансне фактуре не настаје обавеза обрачуна ПДВ-а по основу наплате аванса (нпр. реч је о авансу за промет за који издавалац није порески дужник, авансу за промет за који је прописано пореско ослобођење и др.) – нова опција.

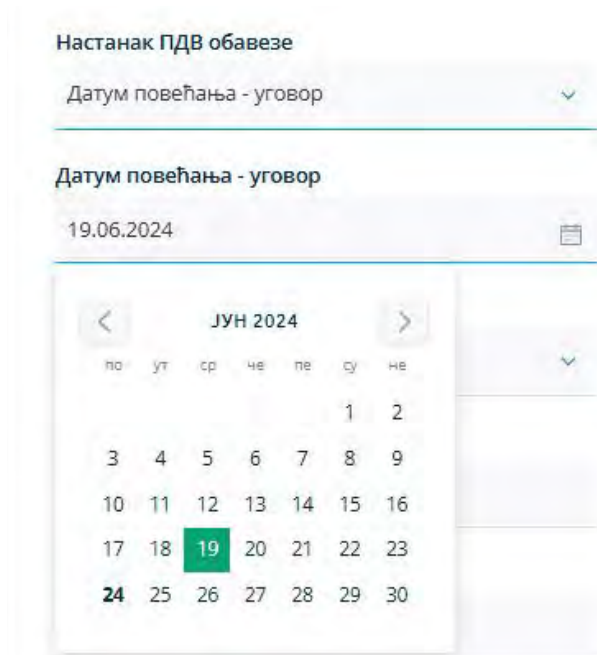
3 Измене за тип документа докуменџ о повећању

На корисничком интерфејсу, у секцији „Настанак ПДВ обавезе“, у падајућем менију корисник има следеће опције за одабир:

- „Датум издавања – зарачунавање трошкова“ – дан настанка/повећања ПДВ обавезе је датум издавања документа о повећању којим се зарачунавају трошкови, на основу којег долази до повећања основице за промет, с тим што ова опција одговара претходној опцији „Датум слања фактуре“, тако да је само урађено преименовање на корисничком интерфејсу;
- „Датум повећања – уговор“ – дан настанка/повећања ПДВ обавезе је датум када је у складу са уговором дошло до повећања основице за промет – нова опција, која као таква има исто значење као и датум промета за фактуру, односно представља датум када је настала пословна промена;
- „Не настаје обавеза обрачуна ПДВ“ – за издаваоца документа о повећању не настаје обавеза обрачуна ПДВ-а (нпр. реч је о документу о повећању за промет за који издавалац није порески дужник, документу о повећању за промет за који је прописано пореско ослобођење и др.) – нова опција.

Одабиром опције „Датум повећања – уговор” потребно је да корисник у календару изабере конкретан датум. Уколико корисник одабере друге две опције, календар за одабир датума повећања неће бити доступан.

Неопходно је подсетити на то да се, према правилу из члана 21. Закона о ПДВ-у, измена основице врши у пореском периоду у ком је наступила измена. Додатна појашњења тога када се сматра да је наступила измена Закон о ПДВ-у не садржи, па указујемо на начин утврђивања када је наступила измена у зависности од тога по ком основу долази до повећања основице. Наиме, до повећања основице долази када:

1. долази до повећања уговорене накнаде, на пример када је уз накнаду за извршени промет услуга уговорена и додатна награда уз испуњење одређених услова, па се након што су испуњени уговором дефинисани услови (накнадно) исплаћује награда; или
2. обвезник који је извршио промет добара или услуга наручиоцу посла накнадно зарачунава додатне трошкове (у вези са тим извршеним прометом) у складу са чланом 17. став 3. тачка 2) Закона о ПДВ-у.

У првом случају, полазећи од основне дефиниције за утврђивање основице за ПДВ (износ накнаде (у новцу, стварима или услугама) коју обвезник прима или треба да прими за испоручена добра или пружене услуге), измена основице наступа онда када је утврђен износ који обвезник (додатно) прима или треба да прими. У том смислу, ако је између уговорних страна утврђен износ који обвезник треба да прими, сматра се да је наступила измена основице, па би обвезник у том пореском периоду требало и да изда документ о повећању основице. Другим речима, као што пореска обавеза по основу промета добара и услуга настаје у пореском периоду у ком је тај промет извршен, независно од тога да ли је и у ком пореском периоду испоручилац издао рачун, исту аналогију треба применити и у случају повећања основице. Дакле, пореске обавезе по основу измене основице (услед повећања уговорене накнаде) настају онда када је наступила измена. **У тој ситуацији ће приликом издавања документа о повећању издавалац (порески дужник) у пољу „Настанак ПДВ обавезе” изабрати опцију „Датум повећања – уговор”, а затим унети и конкретан датум када је дошло до повећања основице.**

У другом случају повећање основице условљено је издавањем документа о повећању основице којим се врши додатно зарачунавање трошкова. Другим речима, уколико обвезник споредне трошкове не зарачуна издавањем одговарајућег документа, ти износи (иако је код испоручиоца можда већ настао трошак) још увек не доводе до повећања основице. Дакле, тек чином издавања документа о повећању дошло је до измене, односно повећања основице. **У описаној ситуацији приликом издавања документа о повећању издавалац (порески дужник) ће у пољу „Настанак ПДВ обавезе” изабрати опцију „Датум издавања – зарачунавање трошкова”.**

4 Измене за тип документа докуменџ о смањењу

Документ о смањењу не садржи секцију „Настанак ПДВ обавезе”.

Наиме, документ о смањењу не садржи поље „Настанак ПДВ обавезе”, па у вези са њим неће бити понуђен наведени одабир.

Формална исправност рачуна као услов за остваривање права на одбитак претходног пореза и околности које не представљају основ за оспоравање права на одбитак претходног пореза

Претходни поре је износ ПДВ-а обрачунат у претходној фази промета добара и услуга, односно плаћен при увозу добара, који обвезник може да одбије од ПДВ-а који дугује. Право на одбитак претходног пореза регулисано је одредбама члана 28. Закона о порезу на додатну вредност („Сл. гласник РС” бр. 84/2004... и 138/2022 – даље: Закон о ПДВ-у).

Сагласно одредби члана 28. став 1. Закона о ПДВ-у, право на одбитак претходног пореза обвезник може да оствари ако добра набављена у Републици или из увоза, укључујући и набавку опреме, као и објеката за вршење делатности и економски дељивих целина у оквиру тих објеката (даље: објекти за вршење делатности), односно примљене услуге користи или ће их користити за промет добара и услуга:

- 1) који је опорезив ПДВ-ом;
- 2) за који, у складу са чланом 24. наведеног закона, постоји ослобођење од плаћања ПДВ-а;
- 3) који је извршен у иностранству, ако би за тај промет постојало право на одбитак претходног пореза да је извршен у Републици.

У Мишљењу Министарства финансија бр. 413-00-00129/2017-04 од 12. 2. 2018. године, које се односи на садржину рачуна за извршени промет добара за потребе остваривања права на одбитак претходног пореза, наведено је следеће:

Обвезник ПДВ има право да ПДВ обрачунај у промету добара и услуга претходног учесника у промету – обвезника ПДВ одбије као претходни порез, уз исцрпљивање услова прописаних Законом о ПДВ. У случају набавке добара од обвезника ПДВ који је за тај промет порески дужник у складу са Законом,

један од услова за остваривање права на одбитак претходног пореза обвезника ПДВ – књижа добара је поседовање рачуна који је, у складу са Законом, издао претходни учесник у промету, обвезник ПДВ – издавац добара. Садржина рачуна за промет добара уређена је Законом и Правилником. С тим у вези, ако рачун за извршени промет садржи све податке прописане Законом и Правилником, а не садржи неки од података предвиђених другим прописом, та околност не представља основ за оспоравање права на одбитак претходног пореза.

*Поред тога, најомиљемо да Законом нису уређени форма и садржина докумената којима се **доказује извршење промета**, као и да порески орган утврђује пореске чињенице према економској суштини у складу са законом којим се уређују порески поступак и пореска администрација.*

Право на одбитак претходног пореза обвезник може да оствари ако поседује:

- 1) рачун издат од стране другог обвезника у промету о износу претходног пореза, у складу са поменутиим законом;
- 2) документ о извршеном увозу добара у којем је исказан ПДВ и документ којим се потврђује да је исказани ПДВ плаћен приликом увоза.

Обвезник који је извршио промет добара дужан је да изда рачун за сваки промет добара и услуга, сагласно одредби члана 42. став 1. Закона о ПДВ-у. Обвезник може да изда рачун у папирном, односно у електронском облику ако постоји сагласност примаоца да прихвата рачун у електронском облику, осим у случају обавезе издавања рачуна у електронском облику, у складу са законом, када са-

Такође, један од елемената електронске фактуре који није обавезан, из угла прописа о ПДВ-у, јесте и податак о пословном рачуну издаваоца фактуре. У пракси се понекад догађа да издавалац фактуре наведе број рачуна који се разликује од оног на који ће прималац извршити уплату. На пример, уплата се врши у динарима, а издавалац у фактури наведе број девизног рачуна и сл. Ни такав пропуст не утиче на исправност електронске фактуре у смислу прописа о ПДВ-у, тј. прималац има право да по

основу те електронске фактуре користи право на претходни порез ако су остали подаци у фактури потпуни и тачни.

Дакле, суштина је у томе да подаци који нису прописани као обавезни ни Законом о ПДВ-у ни Правилником о ПДВ-у немају утицаја на исправност фактуре, па грешке и пропусти при исказивању тих података не утичу на право примаоца на претходни порез.

Редакција

Исправка одбитка претходног пореза за опрему и објекте за вршење делатности

Почетак примене одредби Закона о електронском фактурисању које се односе на евидентирање претходног пореза, као и сам изглед евиденције претходног пореза у делу који се односи на исправку одбитка претходног пореза – смањење, указују на потребу да се резимирају одредбе Закона о ПДВ-у којима је дато питање уређено. Одредбе Закона о ПДВ-у којима је прописана обавеза смањења одбитка претходног пореза, а да се притом не ради о смањењу основице за претходно извршени промет или дати аванс, односе се на:

- исправку одбитка претходног пореза услед престанка услова за остваривање права на одбитак претходног пореза за опрему и објекте за вршење делатности, односно улагања у објекте за вршење делатности – члан 32. Закона о ПДВ-у;
- исправку одбитка претходног пореза по решењу пореског органа – члан 31а Закона о ПДВ-у;
- исправку одбитка претходног пореза по документу/одлуци царинског органа – члан 31а Закона о ПДВ-у;
- смањење односно повећање сразмерног пореског одбитка у последњем пореском периоду календарске године или последњем пореском периоду, у складу са чланом 30. Закона о ПДВ-у, што је тема која је детаљно појашњена у чланку „Утврђивање сразмерног пореског одбитка у току године и исправка сразмерног пореског одбитка у

последњем пореском периоду”, објављеном у броју 12/2021 часописа, на стр. 162;

- подношење захтева за брисање из евиденције обвезника ПДВ-а у складу са чланом 40. Закона о ПДВ-у, што је размотрено у чланку „Брисање обвезника из ПДВ евиденције”, објављеном у броју 4/2023 часописа, на стр. 81.

Када је реч о исправци одбитка претходног пореза услед накнадног смањења основице/накнаде, што је обавеза коју налаже члан 31. Закона о ПДВ-у, подсећамо на то да су додатна појашњења у вези са наведеном темом објављена у броју 10/2023 часописа, у чланцима:

- „Разлози (основе) за смањење накнаде/основице и обавезе за ПДВ”, на стр. 39, и
- „Смањење накнаде/основице из угла прописа о ПДВ-у: услови за умањење обавезе за ПДВ, издавање документа о смањењу и исказивање податка у обрасцу ПОПДВ”, на стр. 57.

У наставку текста следе појашњења одредаба члана 32. Закона о ПДВ-у, које се односе на исправку одбитка претходног пореза за опрему и објекте за вршење делатности, док је анализа исправке одбитка претходног пореза по одлуци пореског односно царинског органа дата у посебном тексту у овом броју часописа.

краћем од десет година, који се рачуна од дана прве употребе од стране обвезника ПДВ-а који му је објекат пренео уз примену пореског изузећа из члана 6. став 1. т. 1) Закона о ПДВ-у, тај стицалац биће у обавези да изврши исправку одбитка претходног пореза.

Пример: Исправка претходног пореза код стицаоца

Друштво стицалац је у оквиру статусне промене стекло и стан, који је његов претходник користио као пословни простор, а затим је и стицалац након статусне промене наставио да користи тај објекат као пословни простор – канцеларије. Статусна промена извршена је 1. 7. 2022. године.

Пред крај 2024. године стицалац је одлучио да тај стан више неће да користи као канцеларијски простор, него ће да га изда физичким лицима за потребе становања, и то од 1. октобра 2024. године. Тим чином престали су услови за остваривање права на претходни порез по основу улагања у објекте за вршење делатности. Наиме, стан се више не користи ни као пословни простор обвезника ни за вршење промета с правом на одбитак претходног пореза, јер је издавање стана за потребе становања промет који је ослобођен ПДВ-а у складу са чланом 25. став 2. тачка 4) Закона о ПДВ-у, али без права на одбитак претходног пореза. Стога стицалац утврђује износ исправке одбитка претходног пореза, за шта користи податак о износу коришћеног улазног ПДВ-а од стране претходника (приликом стицања стана) и податак о датуму стицања (све те податке преносилац је навео у спецификацији добара која су пренета уз примену члана 6. став 1. тачка 1) Закона о ПДВ-у):

Опис	Износ
Вредност објекта	20.000.000
Коришћени ПДВ	2.000.000
Датум стицања објекта	5. 8. 2018.
Датум статусне промене	1. 7. 2022.
Датум престанка права	1. 10. 2024.

Обвезник рачуна период (у данима) када су били испуњени услови за коришћење претходног пореза и преостали период (до прописаног рока од десет година) у којем то право више не остварује:

Рачунање периода	Број дана
Период када су били испуњени услови (од 5. 8. 2018. до 1. 10. 2024)	2.249
Рок од 10 година у данима (од 5. 8. 2018. до 5. 8. 2028)	3.653
Период „разлике“	1.404

Износ исправљеног одбитка ПДВ-а = 2.000.000 динара / 3.653 дана × 1.404 дана = 768.683 динара.

У ПОПДВ образац за октобар 2024. године обвезник у поље 8е.4 уноси износ од -768.683 динара.

Осим тога, износ од 768.683 динара уноси у табелу 5.2 „Исправка одбитка претходног пореза – смањење“ Евиденције претходног пореза у СЕФ-у, и то у поље „Престанак услова за остваривање права на одбитак претходног пореза за опрему и објекте за вршење делатности, односно улагања у објекте за вршење делатности“.

Из Мишљења Министарства финансија бр. 430-00-664/2018-04 од 17. 1. 2019. године:

Такође, у случају сојствене њојрошње – мањка који се може њравдајти вишом силом или на друји њројисани начин (елементарна њејојода, крађа, саобраћајни угес и др.), утврђен на основу акџа надлежној орјана, односно орјанизације, обвезник ПДВ нема обавезу исџравке одбитка њрејходној њореза, њиџи обавезу да њо џом основу обрачуна ПДВ.

Сходно наведеном, а у конкретном случају, када услед настјалој њожара за који њосџоје несумњиви докази издајти од сџране Минисџарсџива унутрашњих њослова, дође до унишџења, односно ошџењења ојреме и објекатџа за вршење делатностџи, односно улајања у објекџе за вршење делатностџи за које је обвезник ПДВ остварио њраво на одбитак њрејходној њореза, њри чему од моменџа њрве уџојреде ојреме и објекатџа, односно од моменџа завршеџка улајања у објекџе, њије њрошао рок од њеџ џодина (за ојрему), односно рок од десетџ џодина (за објекџе и улајања у објекџе), обвезник ПДВ нема обавезу исџравке одбитка њрејходној њореза из члана 32. ЗПДВ, њиџи обавезу обрачунавања ПДВ њо џом основу.

ПС

Исправка одбитка претходног пореза по одлуци пореског односно царинског органа

1 Утврђивање обавезе, односно исправка одбитка претходног пореза по одлуци/решењу пореског органа

Чланом 31а Закона о ПДВ-у уређене су две врсте ситуација када се решењем пореског органа утврђује обавеза за ПДВ или врши исправка одбитка претходног пореза: обвезнику који је извршио промет за који је он порески дужник (односно његовом купцу у смислу права на претходни порез по решењу) или обвезнику којем је промет извршен али је погрешно одредио себе као пореског дужника за тај промет.

При томе, одредбе члана 31а ст. 1–3. односе се на поступање у поступку контроле спроведеном код лица које је промет извршило, док се одредбе члана 31а ст. 4–7. односе на поступање у поступку контроле спроведеном код лица којем је промет извршен.

1.1 Поступак контроле спроведен код лица које је извршило промет

У складу са чланом 31а став 1. Закона о ПДВ-у, ако је порески орган у поступку контроле решењем утврдио обавезу по основу ПДВ-а за извршени промет добара и услуга, обвезник ПДВ-а који је примио добра и услуге може да исправи одбитак претходног пореза ако је износ ПДВ-а обрачунат од стране пореског органа платио обвезнику ПДВ-а који му је извршио промет добара и услуга.

Према одредби члана 42. став 8. Закона о ПДВ-у, обвезник ПДВ-а не издаје рачун за промет добара и услуга за који је решењем утврђена обавеза плаћања ПДВ-а од стране пореског органа. Суштина је у томе да је обавеза за ПДВ утврђена решењем пореског органа, па не треба издавати рачун и поново стварати обавезу за ПДВ. Уместо рачуна, обвезник који је извршио промет (за који је порески дужник и за који му је решењем пореског органа

утврђена обавеза за ПДВ) треба да сачини обавештење у слободној форми које ће доставити купцу. У обавештењу треба навести шта се догодило у смислу да је решењем (уз навођење броја и датума) утврђена обавеза за ПДВ, уз позив да купац уплати износ утврђене обавезе за ПДВ (без камате ако је обрачуната).

Уз то, лице које је извршило промет утврђену обавезу за ПДВ плаћа по решењу, у року од 15 дана од дана достављања решења (у складу са чланом 129. став 2. ЗПППА), што имплицира да не подноси измењену пореску пријаву за предметни период контроле (у којем је обавеза настала и иста утврђена решењем пореског органа), нити врши унос у образац ПОПДВ. Што се тиче евидентирања обавезе за ПДВ у евиденцијама у СЕФ-у, иако прописима из области електронског фактурисања за тај случај нису прописана посебна правила, према нашем мишљењу, подаци се у описаном случају уносе у Збирну евиденцију ПДВ-а за порески период када је пореска обавеза утврђена решењем пореског органа (када је достављено решење), исказивањем података о основици и ПДВ-у у делу евиденције „Повећање основице, односно ПДВ“.

У пореском периоду у којем купац буде платио добављачу наведени износ на основу наведеног обавештења стиче право на одбитак претходног пореза. У складу са тим, посматрано из перспективе купца, ефекат је неутралан. Наиме, купац лицу – обвезнику плаћа износ ПДВ-а, али истовремено стиче право на одбитак претходног пореза.

У обрасцу ПОПДВ који обвезник – купац сачињава за порески период у којем је платио предметни ПДВ податак о повећању претходног пореза исказује у пољу 8е.3. Поред тога, у евиденцији претходног пореза сачињеној за тај порески период врши корекције, односно унос у табелу „5.1 Исправка одбитка претходног пореза – повећање“, у поље „Одлука пореског органа“.

остварио – ако су испуњени услови за одбитак претходног пореза у складу са Законом. С тим у вези, у складу са чланом 28. став 2. тачка 2) Закона о ПДВ-у, уз претпоставку да је испуњен и материјални услов из става 1. наведеног члана, право на одбитак претходног пореза обвезник може да оствари ако поседује документ о извршеном увозу добара у којем је исказан ПДВ и документ којим се потврђује да је исказани ПДВ плаћен приликом увоза.

Из Мишљења Министарства финансија бр. 011-00-00350/2020-04 од 2. 6. 2020. године:

У складу са Законом о порезу на додату вредност („Службени гласник РС” бр. 84/04, 86/04 – исправка, 61/05, 61/07, 93/12, 108/13, 68/14 – др. закон, 142/14, 83/15, 108/16, 113/17, 30/18 и 72/19, у даљем тексту: Закон), обвезник ПДВ има право да ПДВ плаћен при увозу добара одбије као претходни порез, уз испуњење прописаних услова – да предмети добра користити или да ће их користити за обављање делатности у оквиру које врши промет добара и услуга са правом на одбитак претходног пореза (за промет који је порезив ПДВ, промет за који је прописано пореско ослобођење са правом на одбитак претходног пореза или за промет који се сматра извршеним у иностранству, ако би за тај промет постојало право на одбитак претходног пореза да је извршен у Републици Србији), као и да поседује документ о извршеном увозу добара у којем је исказан ПДВ и документ којим се потврђује да је исказани ПДВ плаћен приликом увоза. С тим у вези, када надлежни царински орган у прописаном поступку решењем утврди да је ПДВ при увозу добара плаћен у износу мањем од износа који је требао да буде плаћен и наложи плаћање те разлике, обвезник ПДВ који је плаћао ипак утврђени износ ПДВ може да га одбије као претходни порез (тј. да исправи – повећа одбитак претходног пореза), уз испуњење Законом прописаних услова.

Другим речима, на основу решења царинског органа којим се повећава обавеза за ПДВ (утврђује се додатна обавеза) обвезник има право да користи претходни порез у пореском периоду у којем је платио тај ПДВ. У описаном случају износ повећања основице, тј. вредности увезених добара исказује се у пољу 6.2.2 обрасца ПОПДВ – *Повећање основице врши се на основу решења царинског органа.*

У складу са чланом 4. став 1. тачка 3) Закона о електронском фактурисању, обавезу електронског евидентирања **обрачуна ПДВ-а** у СЕФ-у фактура има порески дужник који је обвезник ПДВ-а, у складу са Законом о ПДВ-у, као и лице које није обвезник ПДВ-а – субјект јавног сектора и добровољни корисник СЕФ-а, **осим пореског дужника за увоз добара.**

Дакле, на основу решења царинског органа за измену ПДВ-а због измене основице **подаци о обрачунатом ПДВ-у** не евидентирају се у СЕФ-у јер је прописан изузетак да се за увоз добара не евидентирају подаци о обрачунатом ПДВ-у. Истим решењем царински орган утврђује износ повећања ПДВ-а који треба да се плати у року од осам дана од дана пријема решења, тако да обвезник ПДВ-а из тог решења има све елементе који су неопходни за попуњавање обрасца ПОПДВ. **То значи и за исказивање износа у делу 6.4 обрасца ПОПДВ (износ ПДВ-а).** Дакле, повећање претходног пореза у датом случају не исказује се у пољу 8е.3 обрасца ПОПДВ.

Осим тога, податак о плаћеном ПДВ-у услед повећања основице евидентира се у делу 3 Евиденције претходног пореза у СЕФ-у (аутоматски), док ће обвезник сам унети податак о плаћеном ПДВ-у који може да се одбије као претходни.

ПС

WWW.PROPISI.NET

Накнадно стицање права на одбитак претходног пореза

1 Набавка опреме и објеката за вршење делатности

У складу са чланом 32а став 1. Закона о ПДВ-у, обвезник ПДВ-а који **није имао право на одбитак претходног пореза** по основу набавке опреме и објеката за вршење делатности и улагања у објекте **може да оствари право на одбитак дела претходног пореза** ако у роковима прописаним чланом 32. став 1. наведеног закона **испуни услове за остваривање права на одбитак претходног пореза.**

Другим речима, обвезнику ПДВ-а који иницијално, у моменту набавке опреме и објеката за вршење делатности и улагања у објекте, није испуњавао услове за одбитак претходног пореза из члана 28. став 1. Закона о ПДВ-у, па их је накнадно испунио, и то у року од пет година од момента прве употребе за опрему, односно десет година од момента прве употребе за објекте, односно завршетка улагања у објекте, омогућено је да оствари право на одбитак дела претходног пореза.

Одредбом члана 153. став 1. Правилника о ПДВ-у прописано је да се опремом за вршење делатности, у смислу Закона о ПДВ-у, сматра добро **појединачне вредности најмање 500.000 динара** без ПДВ-а, које има карактер опреме, чији је век употребе дужи од једне године, а користи се или ће се користити за вршење делатности.

У складу са чланом 153. став 2. Правилника о ПДВ-у објектима за вршење делатности, у смислу Закона о ПДВ-у, сматрају се објекти из члана 25. став 2. тачка 3) Закона о ПДВ-у, као и економски дељиве целине у оквиру тих објеката, који се користе или ће се користити за вршење делатности.

С тим у вези, чланом 133. Правилника о ПДВ-у додатно је прецизирано да се објектима, у смислу члана 25. став 2. тачка 3) Закона, сматрају грађе-

вине спојене са тлом, које представљају физичку, функционалну, техничко-технолошку или биотехничку целину у свим степенима изграђености, па, као такве, могу да буду предмет преноса права располагања, и то:

1) стамбени објекти (зграде које су у потпуности намењене становању, као и зграде које су делом намењене становању, а делом у друге сврхе, у делу који је намењен становању);

2) друге врсте објеката (пословне зграде, саобраћајни, водопривредни и енергетски објекти, објекти инфраструктуре електронских комуникација – кабловска канализација, објекти комуналне инфраструктуре, индустријски, пољопривредни и други привредни објекти, објекти спорта и рекреације, гробља, склоништа и др.).

Економски дељивим целинама у оквиру објеката сматрају се делови објеката који се испоручују као посебне целине (станови, пословни простори, гараже, гаражна места и др.). Власничким уделитема на објектима, односно економски дељивим целинама у оквиру објеката сматрају се идеални делови објеката, односно економски дељивих целина у оквиру објеката.

У складу са чланом 153. став 3. Правилника о ПДВ-у, улагањем у објекте, у смислу Закона о ПДВ-у, сматрају се улагања у сопствене или туђе објекте који се користе или ће се користити за обављање делатности, што подразумева извођење односно финансирање грађевинских, занатских и других радова у циљу побољшања услова коришћења објекта у току експлоатације (замена крова, увођење, односно замена инсталација и др.), **осим улагања која се односе на редовно одржавање објеката.**

До такве ситуације може да дође ако, примера ради, обвезник ПДВ-а који непокретност – стан користи за потребе обављања промета који је ослобођен ПДВ-а без права на одбитак претходног

ПОРЕЗИ

- Трошак набавне вредности продате робе износи 400.000 динара (700.000 - 116.667 - 183.333).

Књижење:

Ред. бр.	Конто	Опис	Дуг.	Потр.
2.	243	Благајна	700.000	
	604	Приходи од продаје робе на домаћем тржишту		583.333
	476	Обавезе за ПДВ по основу продаје за готовину		116.667
<i>- по фискалним рачунима за урометну робе</i>				
3.	501	Набавна вредност продате робе	400.000	
	1340	Роба у промету на мало		700.000
	1341	Укалкулисани ПДВ у промету на мало	116.667	
	1344	Разлика у цени робе у промету на мало	183.333	
<i>- за набавну вредност урометне робе</i>				
4.	2700	ПДВ у примљеним фактурама по општој стопи	80.000	
	2709	ПДВ у примљеним фактурама по општој стопи – разграничени претходни порез	-80.000	
<i>- за накнадно стицање права на одбитак у претходној порезу</i>				

У складу са чланом 32б став 4. Закона о ПДВ-у, добрима из става 1. датог члана не сматрају се добра која се сматрају опремом и објектима за вршење делатности у складу са наведеним законом.

Другим речима, стицањем статуса обвезника ПДВ-а не може да се стекне право на одбитак претходног пореза по основу опреме и објеката за вршење делатности набављених у време када је лице било мали порески обвезник.

С друге стране, у случају добра које нема карактер опреме у смислу Закона о ПДВ-у јер је његова појединачна вредност у време набавке била мања од 500.000 динара (без ПДВ-а), према нашем мишљењу, обвезник може да стекне право на одбитак претходног пореза, али само у случају када изврши промет такве опреме и искаже је у пописној листи коју доставља уз евиденциону пријаву.

Мр Жељко Албанезе

Наставак обављања самосталне делатности предузетника након пензионисања

Увод

У овом чланку дато је неколико напомена и карактеристика пројекта обављања самосталне делатности предузетника и после пензионисања. У смислу наведене теме, а сагласно члану 12. став 1. тачка 1) Закона о пензијском и инвалидском осигурању („Сл. гласник РС” бр. 34/2003... и 76/2023 – даље: Закон о ПИО), **предузетник** је физичко лице осигураник самосталних делатности који, у складу са законом, самостално обавља привредну или другу делатност, а није обавезно осигурано по основу запослења. Такође, према члану 6. тачка 14) Закона о доприносима за обавезно социјално осигурање („Сл. гласник РС... бр. 84/2004... и 92/2023 – даље: Закон о доприно-

сима), **предузетник** је осигураник физичко лице које обавља самосталну привредну, професионалну или другу делатност у складу са законом, по основу које плаћа порез на доходак грађана на приходе од самосталне делатности, а по основу те самосталне делатности је и социјално осигуран. Дате дефиниције су наведене јер су у чланку представљени само наведени предузетници, а не и остали осигураници самосталних делатности (оснивачи односно чланови привредних друштава, лица која обављају послове по основу уговора ван радног односа, лица која обављају пољопривредну делатност у својству предузетника). Према томе, у односу на поменуте предузетнике дате су напомене о њиховом ангажовању после пензионисања.

Ради иницирања поступка поновног одређивања висине пензије подноси се захтев за поновно одређивање старосне пензије, који се као образац може пронаћи на сајту Републичког фонда ПИО. Уз захтев, подносе се следећи докази потребни за остваривање права:

- 1) решење Агенције за привредне регистре;
- 2) уверење о плаћеном доприносу за ПИО са исказаним основицама доприноса и износом уплаћеног доприноса, издато од стране Пореске управе за период обављања самосталне делатности;
- 3) при поновном одређивању пензије висина месечног износа утврђује се тако што се узима у обзир укупно навршен стаж, што значи да се једнако третирају стаж и остварене основице осигурања на основу којих је већ одређено право на пензију, као и стаж и остварене основице након пензионисања, па се, практично, нов износ пензије одређује као да осигураник право остварује први пут.

Важно је нагласити да корисник пензије који поднесе захтев за поновно одређивање не може да буде оштећен ако му се обрачуна нижи, неповољнији износ. У таквом случају корисник задржава претходно утврђени износ пензије. Дакле, нема разлога за страх и оклевање са подношењем захтева јер пензионер не може да буде у ситуацији да таквим захтевом умањи пензију коју користи.

Према ставу 1. члана 121. Закона о ПИО, предузетник корисник старосне, односно превремене старосне пензије има право по престанку обављања самосталне делатности на поновно одређивање пензије. Према томе, **да би се предузетнику пензионеру поново одредила пензија – мора да одјави своју делатност захтевом за брисање из надлежног регистра, што такође значи да предузетник у моменту подношења захтева за поновно одређивање пензије мора да буде ван осигурања.**

Корисници иностраних пензија који желе да обављају самосталну делатност у Србији имају обавезу да о томе обавесте надлежног носиоца осигурања у држави чију пензију користе. У таквим случајевима корисницима се препоручује да се са надлежном стручном службом иностраног

носиоца осигурања консултују у вези са тим да ли обављање самосталне делатности у Србији утиче на коришћење пензије из те државе. При томе је важно да детаљно објасне по ком основу улазе у осигурање (самостална делатност, уговор о делу и др.) јер поједини инострани прописи дате категорије различито третирају. Наш Фонд ПИО има обавезу да о осигурању након пензионисања обавести иностране носиоце осигурања, тако да о томе свакако треба водити рачуна како корисник не би дошао у незгодну ситуацију да мора да врати већ примљене износе иностране пензије.

6 Остале напомене

Ако предузетник у пензији обавља регистровану самосталну делатност, а истовремено је у радном односу код послодавца, обвезник је плаћања доприноса за обавезно пензијско и инвалидско осигурање по основу обављања самосталне делатности.

Према члану 12. став 1. Закона о доприносима, допринос за обавезно пензијско и инвалидско осигурање обрачунава се и плаћа по свим тим основима до износа највише годишње основице доприноса, у складу са наведеним законом, али изузетно, према ставу 2. истог члана, обавеза обрачунавања и плаћања доприноса за обавезно пензијско и инвалидско осигурање по основу самосталне делатности искључује обавезу плаћања доприноса по основу пољопривредне делатности. Сагласно томе, када физичко лице самостално обавља привредну или другу делатност и по том основу је осигураник самосталних делатности, а истовремено је носилац породичног пољопривредног газдинства и определило се да води пословне књиге, сматрамо да не постоји обавеза обрачунавања и плаћања доприноса за пензијско и инвалидско осигурање по основу обављања пољопривредне делатности, с обзиром на то да је лице у предметном случају обавезно осигурано као осигураник самосталних делатности (Мишљење Министарства финансија бр. 011-00-629/2022-04 од 8. 8. 2022).

ПС

Означавање промета грађевинских објеката у фискалном рачуну

У складу са новододатим чланом 191б Правилника о порезу на додату вредност („Сл. гласник РС” бр. 37/2021... и 65/2024), за промет објеката, економски дељивих целина у оквиру објеката и власничких удела на тим добрима **издаје се посебан рачун**. У том рачуну могу да буду исказани подаци о промету једног добра или више објеката, економски дељивих целина у оквиру објеката и власничких удела на тим добрима, независно од тога да ли постоји обавеза обрачунавања ПДВ-а, стопе ПДВ-а по којој се обрачунава ПДВ и да ли је порески дужник испоручилац или прималац добара у складу са Законом. Другим речима, **за промет објеката, економски дељивих целина у оквиру објеката и власничких удела на тим добрима издаје се посебан рачун**, с тим што је **у једном рачуну могуће исказати и више промета објеката**, независно од тога:

- да ли се њихов промет опорезује по различитим стопама,
- да ли је за неке порески дужник обвезник који врши промет, а за друге стицалац, и
- да ли су неки од тих промета ослобођени ПДВ-а.

Међутим, у рачуну који се издаје за промет објеката (или економски дељивих целина у оквиру објеката и власничких удела на тим добрима) не могу да се исказују и неке друге ставке у смислу промета неких других добара или услуга извршених купцу (чак и ако су извршени истог дана), већ се за те друге промете добара или услуга издаје посебан рачун. С друге стране, ако обвезник изврши промет објеката и земљишта на којем се објекат налази,

као и земљишта које служи за редовну употребу објекта, за земљиште се неће издавати посебан рачун јер се његов промет сматра споредним прометом уз промет објекта.

Одредба члана 191б Правилника о ПДВ-у примењиваће се не само у случају издавања електронских фактура већ и приликом промета за који се издаје обичан рачун (изван СЕФ-а) или фискални рачун у складу са прописима о фискализацији. Дакле, у свим случајевима промета објеката издаваће се посебан рачун за тај промет, који може да садржи само ставке које се односе на грађевинске објекте.

С тим у вези, Техничким упутством за административни и технички преглед функционалности ЕСИР-а или Л-ПФР-а (верзија 1.17 од 9. 8. 2024. године) одређен је наменски број у фискалном рачуну за означавање промета објеката, економски дељивих целина у оквиру објеката и власничких удела на тим добрима. Почев од 1. септембра 2024. године артикли у меморији електронског фискалног уређаја који се односе на **промет објеката, економски дељивих целина у оквиру објеката и власничких удела на тим добрима носиће обавезно посебне шифре испред назива артикла. У поље „Назив артикла” у фискалном рачуну, пре назива сваког конкретног артикла грађевинског објекта, уносе се шифре 30–33, у зависности од начина обрачуна ПДВ-а, а потом се уноси назив добра (или услуге) чији промет се врши.**

Поље назив артикла	Поље КОЛИЧИНА	Напомена
30: Назив артикла (Ђ)	Број артикала	Промет објеката, економски дељивих целина у оквиру објеката и власничких удела на тим добрима, за који је порески дужник обвезник ПДВ-а – испоручилац, по општој стопи ПДВ-а (20%)
31: Назив артикла (Е)	Број артикала	Промет објеката, економски дељивих целина у оквиру објеката и власничких удела на тим добрима, за који је порески дужник обвезник ПДВ-а – испоручилац, по посебној стопи ПДВ-а (10%)
32: Назив артикла (Г)	Број артикала	Промет објеката, економски дељивих целина у оквиру објеката и власничких удела на тим добрима, који је ослобођен ПДВ-а с правом на одбитак претходног пореза у складу са чланом 24. Закона о порезу на додату вредност (0%)
33: Назив артикла (Г)	Број артикала	Промет објеката, економски дељивих целина у оквиру објеката и власничких удела на тим добрима, који је ослобођен ПДВ-а без права на одбитак претходног пореза у складу са чланом 25. Закона о порезу на додату вредност (0%)
34: Назив артикла (А)	Број артикала	Промет објеката, економски дељивих целина у оквиру објеката и власничких удела на тим добрима, који врши лице које није обвезник ПДВ-а (0%)

Опорезивање других и осталих прихода физичких лица

– од прикупљања и продаје секундарних сировина, од продаје пољопривредних и шумских производа и услуга, спортиста и спортских стручњака, од добитака од игара на срећу, од осигурања лица, стечајних управника, судских вештака, судија поротника, судских вештака, народних посланика и одборника, од пружања угоститељских услуга

Увод

Одредбама чл. 1. и 2. Закона о порезу на доходак грађана („Сл. гласник РС” бр. 24/2001... и 92/2023 – даље: Закон о порезу) прописано је да порез на доходак грађана плаћају физичка лица која остварују доходак на приходе из свих извора, сем оних који су посебно изузети тим законом. У том смислу наведеним законом регулисан је већи број других и осталих прихода на које физичка лица имају обавезу плаћања пореза на доходак, с тим што су један број тих примања и њихов порески третман приказани у наставку.

1 Опорезивање прихода физичких лица од прикупљања и продаје секундарних сировина

Према члану 85. став 1. тачка 9) Закона о порезу, осталим приходима сматрају се и други приходи које физичко лице оствари по основу прикупљања и продаје секундарних сировина. Секундарне сировине од физичких лица откупљују правна лица или предузетници за своје потребе или за даљу продају. Сагласно Закону о управљању отпадом („Сл. гласник РС” бр. 36/2009... и 35/2023) секундарна сировина је отпад који може да се користи за рециклажу ради добијања сировине за производњу истог или другог производа (папир, картон, метал, стакло, пластика и др.).

1.1 Пореске обавезе

Приликом обрачуна пореских обавеза на приходе физичких лица од прикупљања и продаје секундарних сировина примењују се следећа правила:

- 1) Порез на те приходе обрачунава се и плаћа по стопи од 20%.
- 2) Основица за плаћање пореза је опорезив приход – бруто приход умањен за нормиране трошкове у висини од 20% (члан 85. став 3. Закона о порезу).
- 3) Обрачунати порез умањује се за 40% (члан 85. став 11. Закона о порезу).

Према томе, порез на друге приходе од продаје секундарних сировина обрачунава се по стопи од 20% на основицу коју чини опорезив приход – разлика између бруто прихода и нормираних трошкова у висини од 20%, па се тако обрачунат порез умањује за 40%. Томе треба додати и следеће:

- 4) На приходе по основу прикупљања и продаје секундарних сировина не плаћа се допринос за обавезно пензијско и инвалидско осигурање ни за здравствено осигурање (Мишљење Министарства финансија бр. 413-00-1460/2009-04 од 12. 4. 2010. године).
- 5) Обвезник пореза на друге приходе по датом основу је физичко лице које оствари приходе по основу прикупљања и продаје секундарних сировина (члан 85. став 2. Закона о порезу).

Речено је да се порез обрачунава на бруто приход, па се зато, када је накнада по основу прикупљања

На утврђену пореску основицу, добијену множењем 5% просечне месечне зараде по запосленом у Републици у претходној години са бројем појединачних лежаја и камп парцела и коефицијентом категорије туристичког места, примењује се пореска стопа од 20%, па се добија износ утврђеног пореза за текућу годину.

Обвезнику који у току године започне пружање угоститељских услуга пореска обавеза настаје од наредног квартала у односу на онај у ком је започео да пружа услуге. На пример, ако је обвезник отпочео са пружањем угоститељских услуга 15. августа 2024. године, пореска обавеза настаје почев од четвртог квартала 2024. године (октобар–децембар). Обвезнику који је започео обављање делатности у 2023. години, па наставио да је обавља и у 2024. години, пореска обавеза утврђује се на годишњем нивоу, тј. за период јануар–децембар 2024. године.

7.4 Плаћање пореза

Обавеза пореза на приход по основу пружања угоститељских услуга плаћа се у року од 15 дана од дана истека квартала. До доношења решења о утврђивању пореза за текућу годину обвезници пореза дужни су да плаћају порез у висини обавезе која одговара износу пореза утврђеног решењем за претходну годину.

Обвезник који у току године започне пружање угоститељских услуга дужан је да плаћа порез почев од наредног квартала у односу на онај у ком је започео да пружа услуге. На пример, обвезник којем је обавеза утврђена за четврти квартал 2023. године (јер је отпочео са пружањем угоститељских услуга 15. августа 2023. године) био је дужан да порез плати најкасније до 15. јануара 2024. године (15 дана по истеку четвртог квартала).

У случају када у току године дође до промене елемената који су од значаја за висину пореске обавезе, порески орган решењем утврђује нову пореску обавезу, која се плаћа почев од наредног квартала у односу на квартал у ком је дошло до промене елемената од значаја за висину пореске обавезе.

У случају када у току године престане да пружа угоститељске услуге, обвезник је дужан да изврши пореску обавезу закључно са кварталом у ком је престао да пружа услуге.

Контролни број, тј. модел и позив на број, рачун за уплату и износ за уплату чине саставни део решења којим се утврђује порез по основу пружања угоститељских услуга.

Ред. бр.	Категорија туристичког места	Коефицијент	Просечна месечна зарада за 2023.	Процент од прос. месечне зараде	Број индивидуалних лежајева	Опорезиви приход по једном индивидуалном лежају	Пореска стопа	Утврђен порез за 2024.	Утврђен порез по кварталу
1	2	3	4	5	6 (3 x 4 x 5 x 2)	7	8 (6 x 7)	9 (8 / 4)	
1.	I категорија	5,00	118.599	5%	1	$118.599 \times 5\% \times 1 \times 5,00 = 29.649,75$	20%	5.929,95	1.482,49
2.	II категорија	4,25				$118.599 \times 5\% \times 1 \times 4,25 = 25.202,29$		5.040,46	1.260,12
3.	III категорија	3,50				$118.599 \times 5\% \times 1 \times 3,50 = 20.754,83$		4.150,97	1.037,74
4.	IV категорија	2,50				$118.599 \times 5\% \times 1 \times 2,50 = 14.824,88$		2.964,98	741,25
5.	Некатегорисан	2,00				$118.599 \times 5\% \times 1 \times 2,00 = 11.859,90$		2.371,98	593,00

Пореска обавеза према табеларном прегледу обрачуната је за један индивидуални лежај. Уколико обвезник издаје нпр. 3 лежаја у месту III категорије, његова пореска обавеза за 2024. годину износи 12.452,91 динар (3 x 4.150,97).

Напомињемо да је приход од пружања угоститељских услуга предмет опорезивања годишњим порезом на доходак грађана почев од 1. јула 2019. године.

Календар пореских и других обавеза за септембар 2024. године

Закон о акцизама			
Правилник о начину и поступку обрачунавања и плаћања акцизе на електричну енергију за крајњу потрошњу			
Правилник о ближим условима, начину и поступку за остваривање права на рефакцију плаћене акцизе на деривате нафте, биогорива и биотечности из члана 9. став 1. т. 3), 5) и 7) Закона о акцизама, који се користе за транспортне сврхе и за грејање			
Правилник о ближим условима, начину и поступку за остваривање права на рефакцију плаћене акцизе на деривате нафте и биотечности из члана 9. став 1. т. 3), 4), 5), 6) и 7) Закона о акцизама, који се користе као енергетска горива у производњи електричне и топлотне енергије или у индустријске сврхе			
Опис	Период	Рок	Основ
Подношење пореске пријаве ПП ОА за обрачунату акцизу и ПП ОАЕЛ	1. 8 – 31. 8. 2024.	15. 9. 2024.	Обвезник акцизе дужан је да пореску пријаву за обрачун акцизе поднесе у року од 15 дана по истеку месеца за тај месец, односно по истеку месеца у којем се врши читавање
Плаћање акцизе	16. 8 – 31. 8. 2024. 1. 9 – 15. 9. 2024.	15. 9. 2024. 30. 9. 2024.	Уплата акцизе обрачунате за периоде
Захтев за рефакцију плаћене акцизе на деривате нафте, односно биотечности који се користе за грејање пословног односно стамбеног простора – на обрасцу РЕФ-Г	1. 8 – 31. 8. 2024.	најраније 20. 9. 2024.	Привредни субјект који загрева пословни простор, односно физичко лице које загрева стамбени простор подноси захтев Пореској управи за рефакцију плаћене акцизе на деривате нафте, односно биотечности који се користе за грејање пословног односно стамбеног простора
Захтев за рефакцију плаћене акцизе на гасна уља и биотечности која се користе као енергетска горива у производњи електричне и топлотне енергије – на обрасцу РЕФ-ЕТЕ	1. 8 – 31. 8. 2024.	најраније 20. 9. 2024.	Рефакцију плаћене акцизе остварује лице које се, у складу са прописима којима се уређује област енергетике, бави производњом електричне и топлотне енергије
Захтев за рефакцију плаћене акцизе на деривате нафте који се користе за индустријске сврхе – на обрасцу РЕФ-И	1. 8 – 31. 8. 2024.	најраније 20. 9. 2024.	Рефакцију плаћене акцизе остварује лице за гасна уља из члана 9. став 1. тачка 3) Закона о акцизама, која се користе као енергетско гориво у индустријске сврхе, односно када се предметни деривати нафте користе као енергетско гориво или као репродукциони материјал у процесу производње акцизних односно неакцизних производа

Закон о професионалној рехабилитацији и запошљавању особа са инвалидитетом			
Правилник о начину праћења извршавања обавезе запошљавања особа са инвалидитетом и начину доказивања извршења те обавезе			
Опис	Период	Рок	Основ
Подношење обрасца ИОСИ. Уплата обавезе за претходни месец	1. 8 – 31. 8. 2024.	5. 9. 2024.	Обавеза послодавца да Пореској управи достави Извештај о извршењу обавезе запошљавања особа са инвалидитетом у складу са Законом – образац ИОСИ електронским путем, преко портала Пореске управе, или попуњавањем обрасца у оквиру корисничке апликације на порталу Пореске управе

Закон о пореском поступку и пореској администрацији			
Опис	Период	Рок	Основ
Појединачна пореска пријава за порез по одбитку	1. 8 – 31. 8. 2024.	Пре сваке исплате прихода током месеца	Порески обвезник, односно порески платилац подноси у електронском облику Пореској управи појединачну пореску пријаву за порезе по одбитку пре сваке исплате прихода на које се обрачунава и плаћа порез по одбитку, као и пре сваког плаћања доприноса за обавезно социјално осигурање када се ти доприноси плаћају без исплате зараде

Закон о порезу на премије неживотних осигурања Правилник о начину обрачунавања, садржини и начину вођења евиденције, облику и садржини пореске пријаве пореза на премије неживотних осигурања				
Ојис	Период	Рок	Основ	Ојис
Подношење обрасца ПП-ППНО за порез на премије неживотног осигурања	1. 8 – 31. 8. 2024.	10. 9. 2024.	5% од укупне премије осигурања утврђене уговором	Друштво за осигурање је порески обвезник пореза на премије неживотног осигурања. Образац ПП-ППНО подноси се без обзира на то да ли постоји обавеза плаћања за тај месец, а саставља се на основу закључених уговора о неживотном осигурању

Закон о доприносима за обавезно социјално осигурање				
Ојис	Период	Рок	Основ	
Уплата обавезе доприноса за свештенике и верске службенике, за домаће држављане запослене у иностранству и за иностране пензионере	1. 8 – 31. 8. 2024.	15. 9. 2024.	Утврђивање обавезе доприноса за свештенике и верске службенике, за домаће држављане запослене у иностранству и за иностране пензионере врши Пореска управа решењем, на основу података о осигураницима по том основу које јој доставља надлежна организација за обавезно социјално осигурање	
Крајњи рок за исплату зарада за претходни месец, односно обрачун и уплату доприноса за обавезно социјално осигурање на најнижу основицу ако послодавац нема средства за исплату зарада	1. 8 – 31. 8. 2024.	30. 9. 2024.	Исплаћена зарада или обрачунати доприноси за обавезно социјално осигурање	
Плаћање доприноса на приходе од обављања самосталне делатности за претходни месец	1. 8 – 31. 8. 2024.	15. 9. 2024.	На основу решења Пореске управе, односно на основу пореске пријаве за месечну аконтацију доприноса	

Закон о ревизији				
Ојис	Период	Рок	Основ	
Закључивање уговора о обављању законске ревизије финансијских извештаја за 2024. годину		30. 9. 2024	Обвезници законске ревизије имају рок за закључење уговора о обављању законске ревизије финансијских извештаја за 2024. годину у складу са чланом 32. Закона	

Чланом 80. став 5. Закона о ошћем ујравном јосћујуку („Сл. јласник РС“ бр. 18/2016; аушћенћично шумачење – 95/2018) јројисано је да, ако јоследњи дан рока јада на дан када ојан не ради, рок исћиче када јрошћекне јрви наредни радни дан.

Актуелни статистички подаци на дан 26. 8. 2024. године

1 Просечна месечна зарада по запосленом

Просечна зарада	Објављена	Бруто	Нето
Јануар 2024. године	24. 3. 2023.	132.372,00	95.836,00
Фебруар 2024. године	25. 4. 2024.	129.934,00	94.125,00
Март 2024. године	24. 5. 2024.	133.373,00	96.913,00
Април 2024. године	25. 6. 2024.	133.356,00	96.614,00
Мај 2024. године	25. 7. 2024	138.332,00	100.170,00
Јун 2024. године	26. 8. 2024.	132.290,00	95.804,00

2 Доприноси за социјално осигурање

2.1 Стопе доприноса

Стопе по којима се обрачунавају и плаћају доприноси за обавезно социјално осигурање од 1. јануара 2024. године:

Врста доприноса	На терет запосленог	На терет послодавца	Укупно
Укупно	19,90%	15,15%	35,05%
За пензијско и инвалидско осигурање	14,00%	10,00%	24,00%
За здравствено осигурање	5,15%	5,15%	10,30%
За осигурање од незапослености	0,75%	0%	0,75%

2.2 Најнижа месечна основица за обрачун доприноса

Најнижа месечна основица на коју се обрачунавају и плаћају доприноси за обавезно социјално осигурање износи **40.143 динара**. Та основица примењује се од 1. јануара 2024. године, а важиће до 31. децембра 2024. године.

2.3 Највиша основица за обрачун доприноса

Месечна основица на коју се обрачунавају и плаћају доприноси за обавезно социјално осигурање износи највише **573.470 динара**. Та основица примењује се од 1. јануара 2024. године, а важиће до 31. децембра 2024. године.

3 Минимална зарада

Месец у 2024. години	Број могућих часова рада у месецу	Минимална цена рада по часу – нето	Минимална нето зарада за месец	Минимална бруто зарада за месец
Јануар	184	271	49.864,00	67.566,33
Фебруар	168	271	45.528,00	61.380,88
Март	168	271	45.528,00	61.380,88
Април	176	271	47.696,00	64.473,61
Мај	184	271	49.864,00	67.566,33
Јун	160	271	43.360,00	58.288,16
Јул	184	271	49.864,00	67.566,33
Август	176	271	47.696,00	64.473,61
Септембар	168	271	45.528,00	61.380,88
Октобар	184	271	49.864,00	67.566,33
Новембар	168	271	45.528,00	61.380,88
Децембар	176	271	47.696,00	64.473,61

Минимална зарада увећава се за износ регреса за годишњи одмор и топлог оброка, као и за износ увећане зараде за минули рад за рад у дане празника (државних и верских), за рад ноћу и за прековремени рад.

4 Износ учешћа у финансирању зарада особа са инвалидитетом

Износ учешћа у финансирању зарада особа са инвалидитетом по особи са инвалидитетом коју није запослио послодавац уплаћује приликом исплате зарада за текући месец, **а најкасније до 5. у наредном месецу.**

Месец у 2024. години	Износ учешћа
Јануар	61.985,50
Фебруар	65.202,50
Март	66.186,00
Април	64.967,00
Мај	66.686,50
Јун	66.678,00
Јул	69.166,00
Август	66.145,00

НЕОПОРЕЗИВИ ИЗНОСИ ПРИМАЊА – од 1. фебруара 2024. године до 31. јануара 2025. године			
ВРСТА ИСПЛАТЕ	ОСНОВ ЗА ИСПЛАТУ	ПОРЕСКИ ТРЕТМАН	Члан ЗПДГ
1	2	3	
ОТПРЕМНИНА при отказу уговора о раду вишку запослених због технолошких, економских или организационих промена (по чл. 158. и 159. Закона о раду)	Исплаћује се у висини утврђеној општим актом, а не може бити нижа од збира трећине зараде запосленог за сваку навршену годину рада у радном односу код послодавца код кога остварује право на отпремнину. Зарадом се сматра просечна месечна зарада запосленог исплаћена за последња три месеца која претходе месецу у којем се исплаћује отпремнина	Неопорезиво до најнижих износа исплате по годинама рада из претходне колоне. Преко неопорезивог износа плаћа се порез на друге приходе од 20%	Члан 9. став 1. тачка 19)
ЗАЈАМ који послодавац исплаћује запосленима	Исплаћује се у висини и према условима утврђеним општим актом код послодавца	Не опорезује се ако се отплаћује у складу са планом отплате	
СТИМУЛАТИВНЕ ОТПРЕМНИНЕ при споразумном престанку радног односа (члан 177. Закона о раду)	Исплаћује се у складу са општим актом	Плаћају се све пореске обавезе као на зараду	
ПОКЛОНИ ДЕЦИ ЗАПОСЛЕНИХ ДО 15 ГОДИНА СТАРОСТИ ПОВОДОМ НОВЕ ГОДИНЕ И БОЖИЋА	На основу члана 119. став 2. Закона о раду, у складу са општим актом послодавца	Неопорезиво до 13.497 дин. по једном детету, док исплата преко тог износа, као и исплата детету старијем од 15 година, има карактер зараде	Члан 18. став 1. тачка 8)
НАГРАДЕ и друга слична давања физичким лицима која нису запослена код исплатиоца, која произлазе из рада или друге врсте доприноса делатности исплатиоца	Исплаћује се у складу са одлуком послодавца	Неопорезиво до 17.933 динара годишње, остварено код једног послодавца. Преко неопорезивог износа плаћа се порез на друге приходе од 20%	Члан 85. став 1. тачка 11)
СОЛИДАРНА ПОМОЋ за случај рођења детета	Неопорезиво до висине просечне зараде исплаћене у Републици према последњем објављеном податку републичког органа надлежног за послове статистике, по новорођеном детету	Просечна зарада за месец јун 2024. године објављена је 26. 8. 2024. и износи 132.290 динара. Преко неопорезивог износа плаћа се порез на зараде по стопи од 10%	Члан 18. став 1. тачка 12)
НАКНАДА ЗА ИСХРАНУ – хранарине спортистима аматерима	Спортистима аматерима исплаћују аматерски спортски клубови у складу са законом којим се уређује спорт	Неопорезиво до 13.497 динара месечно. Преко неопорезивог износа плаћа се порез на друге приходе од 20%	Члан 9. став 1. тачка 13)
НОВЧАНА ПОМОЋ ФИЗИЧКИМ ЛИЦИМА која нису запослена код даваоца, која не представља еквивалент за неки њихов рад, односно противуслугу или противчинидбу за неку њихову активност у односу на даваоца		Неопорезиво до 17.933 динара годишње, остварено од једног исплатиоца. Преко неопорезивог износа плаћа се порез на друге приходе од 20%	Члан 9. став 1. тачка 30)
НАКНАДА ТРОШКОВА БОРАВКА физичким лицима која учествују у програмима Европске уније и других међународних организација у области образовања, обука, спорта, рада са младима, науке, истраживања и иновација	Исплаћене у складу са наведеним програмима	Неопорезиво до 137.941 динара на месечном нивоу. Преко неопорезивог износа плаћа се порез на друге приходе од 20%	Члан 9. став 1. тачка 31)
ПРЕМИЈЕ за додатно добровољно пензијско осигурање и пензијски допринос у добровољни пензијски фонд и премије за добровољно здравствено осигурање, које послодавац уплаћује за запослене		Плаћа се порез на зараде (10%) и социјални доприноси (и из накнаде и на накнаду) на износ преко 8.101 динара нето. На износ до 8.101 динара не плаћају се ни порез ни доприноси	Чланови 146 и 21а
ПРЕМИЈЕ за неживотно колективно осигурање од последица незгода, колективно осигурање за случај тежих болести и хируршких интервенција и колективно осигурање живота за случај смрти запосленог услед болести	Такве уплате немају карактер зараде по Закону о раду, па се не плаћају социјални доприноси	Укупан износ је неопорезив уколико послодавац плаћа за све запослене	Члан 146

С НАМА НЕМА ЛУТАЊА!

ИНГ-ПРО

ПРОПИСИ.НЕТ
ЕЛЕКТРОНСКО ПРАВНО ИЗДАЊЕ

Штампани часопис Lege Artis – Прописи у пракси:
НЕЗАОБИЛАЗНИ ЧАСОПИС О ПРИМЕНИ ПРОПИСА

АКТУЕЛНА ТЕМА

РАЧУНОВОДСТВО

ПОРЕЗИ

БУЏЕТСКИ КОРИСНИЦИ

ЗАРАДЕ

ПОСЛОВНЕ ФИНАНСИЈЕ

СТАТИСТИКА